

מִמִּי הַנַּחֵל

איחוד האברכים דחסידי ברסלב

שע"י מורשת הנחל

א דיבור

דבר "מורשת הנחל"

בהיכנסנו לשנה השניה של מינוף הפעילות בתוככי "מורשת הנחל", בעקבות המגבית האדירה "אני בלעדיך איני יכול", כאן המקום להעלות מקצת מהרגשת הלב שאנו חשים כלפי הנהלת מורשת הנחל המסורה, אשר למרות הקשיים הכלליים שחווים כלל מנהלי המוסדות בכל מקומות פזוריהם בשנה האחרונה, בעקבות המצב הקשה השורר בעולם, ואתם עמם מנהלי המפעל הכביר "מורשת הנחל", אנו עדים למינוף והתחדשות הפעילות בכל רחבי הארץ בקנה מדה שלא נראה כמוהו זה שנים רבות.

אם זה יסוד "איחוד האברכים הצעירים בית שמש", על שלל חברותיו השבועיות לצעירים ומבוגרים גם יחד, כאשר עיניכם תחזינה בגליון הזה, אם זה התייסדות החבורה השבועית בביתר ועוד, כפי שדווח כבר על חלק מהן בגליונות הקודמים.

מהערים הבולטות בפעילות, העיר שאינה שוקטת על שמריה וניכרת בה התחדשות נפלאה בקיום של פעילויות מגוונות, היא העיר בני ברק. החל בקביעת חבורת אברכים שבועית, עבר לייסוד "מכינה לשיבה", והחודש אנו מתבשרים גם על ייסוד חבורת נערים וקיום פעילות תקופתית לנשות אנ"ש.

הן אמנם, כי ההוצאות המרובות מכבידות מאד על הנהלת "מורשת הנחל" ובשלב זה מתקשים לממן את כל הפעילויות הנפלאות במלואן, אך בכל זאת קיימת דרישה מוגברת מצד אנ"ש בכל מקומות מושבותיהם לקבל הכוונה והדרכה בקיום החבורות והפעילויות, הכוללת בין היתר קבלת חומרים מוכנים ועוד, כאשר עז רצונם להיכנס תחת דגלה של "מורשת הנחל" להיות חלק משומרי הדרך המסורה בטהרתה.

בעמדנו כעת בפרוס חג הפסח הבעל"ט, שומה עלינו לקיים את ציווי רביה"ק "אייערע קינדער זאלט איר דערציילן וואס דא האט זיך געטאהן" [לבניכם תספרו מה שהיה כאן], להנחיל את דרכי ועצות רביה"ק בקרב בנינו ותלמידינו, לגלות להם טוב טעם אור הגנוז של אור הצדיק המתגלה ביום טוב, מה גם כי "פסח" בגימטריא "נחמן" כידוע, עדי נזכה במהרה לראות בבנין שלם להקריב את קרבן הפסח במועדו במהרה בימינו אמן.

המנין שלכם

השתלשלות ייסוד ביהכ"נ של חסידי ברסלב

04

הספר שלי

חידושים וביאורים בתורה הזמנית

06

עלה לתרופה

מכתבים מאנ"ש

07

ניצוץ של אור

סיפורי התקרבות

08

לאסוקי שמעתתא

ליבון דברי רביה"ק ותלמידיו

10

הכבשן

סיפורים מכבשונה של ברסלב

12

לקדושים אשר בארץ

חקר קברי צדיקים

13

דער פען

מכתבים שהתקבלו במערכת

17

נקודת החבר

לקבל דין מן דין

18

"איש כשר הוא ענין אחר לגמרי"

קמפיין 20 שנה למורשת הנחל

19

שו"ת על התבודדות

מתוך "רב שיח" בכינוס התבודדות בבי"ש

20

מבית הגזים

עתיקות וגנוזות

22

אין פאבריק

מהנעשה והנשמע בחבורות האברכים

24

שע"י "מורשת הנחל"

טל: 02-5388-949

05484-40814

פקס: 1532-5822-913

פסח - זעקת הגאולה

על ידי פח עבודתו עד שהיה סמוך לגאולה. ואז דיקא נאמר ויאנחו בני ישראל, כי אז דיקא היה להם פח להתאנח (ליקוה"ל פסח ג ב)

אויף פסח וועט זיין, אמר גאון עוזינו מוהרנ"ת, אבער - אוי, טאטע! - וואו נעמט מען דעם פסח אליין?!

זה עתה יצאנו מימי הפורים. למדנו על כוחה של התקוה והשמחה. פסח בא להוסיף לנו נשק נוסף לארסנל המלחמה ביצר: הזעקה והאנחה.

מהי זעקה? השלכת קול. ללא תבנית דיבור, ללא איזו דרישה או בקשה מוגדרת. לא "אבא, זהו. כבר בא זמנינו להגאל, כבר איננו יכולים לסבול, והלא אתה הבטחת לאבותינו לגאלינו!", אלא צעקה, זעקת כאב, באה מעמקי הלב השסוע, מכל צלקת בגב המוכה ומכל פצע וחבורה בגוף הדווי מעיינוי מצרים. מן "אוי" ו"איי" שכאלה, המשברים כל מה שנותר מהגוף, מרמ"ח ושס"ה...

ומאיפה? מה זה משנה! תבוא הזעקה מכל מקום! מעמקי שאול ומפסגת ההר; משדה התבודדות ומעוצם הנסיון. צעקה שכזו בוקעת את כל חומות היצר, מנתצת כל מחיצה - "ותעל אל האלקים", ולו תהיה רק "מן העבודה"; "וישמע ה' את קלנו", גם אם הצעקה באה רק משום ש"נִרְעו אֲתָנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנֵנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה" וצעקה שכזו - שמתאפשרת בהיות משה, הצדיק, בעולם - מביאה את הקב"ה להביא את משה, הגואל, אל הסנה שאיננו אוכל, להשיבו למצרים - ולהביא את הגאולה.

וואו נעמט מען דעם פסח אליין? מ"ויאנחו", מ"ויצעקו"! "ויאנחו" שלא יכול לגרום לשום דבר אחר מלבד "וישמע אלקים את נאקתם"; "ויצעקו" שלא יכול להיות לו שום תוצאה אחרת מלבד "ותעל שוועתם אל האלקים"; אנחה וזעקה שלא יכול להיות להם שום תוצאה אחרת - גם אם הדרך לא קצרה - מלבד יציאת מצרים וגאולה, "ונצעק אל ה'" שתוצאתו המוכרת היא "ויצאנו ה' ממצרים בְּיַד חֲזָקָה".

בשולי הדברים: מפורים למדנו שגם כאשר נגזרה גזירה ונחתמה עדיין אפשר לבטלה, מפסח אנו למדים שגם בעומקו של היאוש, כאשר נראה שאין כלום, שכבר אפסה תקווה: "כי אמרו אבדה תקותנו נגזרנו לנו ויבחרו מות מחיים וזה טעם 'נאקתם' כי נאקו נאקת חלל" - עדיין נותרו הצעקה והאנקה, שבכוחם להוציא את האדם ממ"ט שערי טומאה.

ותעל שוועתם אל האלקים!

פסח. קניות, מצות, קמחא דפסחא. תור בלתי נגמר לחנות השכונתית, המתנה ארוכה בתור לירקות, ועדיין צריך לסדר את המינוס בבנק ולרוץ לקחת - ולשלם! - את המצות שהזמנו. אויף פסח וועט זיין.

פסח. ההודי נקיונות, אדי סבון והררי קצף, נייער הספרים, קרצוף מסילות החלונות, חבטת מזרונים וגלי גלים של מים נשפכים לכל עבר, מנקים ומטהרים את העומד בדרכם. פסח וועט זיין.

ובתוך כל קיום מעשיות מצוות החג הקדוש, בוקעת לפתע המחשבה: בידנו ובגופינו אנו מתכוננים לפסח. הלב והמוח, מה יהיה איתם? הרצון, העיקר שבעיקרים, מה יהיה איתו? הנכנס לפסח רק בגוף או גם במלוא הלב, המוח והנשמה? וואו נעמט מען דעם פסח אליין?!

מצרים. עבודת פרך, לבנים, הכאות מנוגשי מצרים, התעללות בלתי ניתנת לתיאור, נהרות של דם עוללים. עומק תוקף השעבוד. והגוף הדווי, השבור, הרצון, לפתע מתמרד: די, איני יכול עוד. "ויאנחו"; והלב הקרוע, שותת הדם, לפתע מתעורר מתרדמת עבודתו: "ויצעקו".

ותעל שוועתם אל האלקים.

מאיפה עלתה שוועת בני ישראל במצרים? שמא תאמר, מאיזה רגע של התעלות רוחנית? שמא תחשוב, מאיזה זכרון כי בני אברהם, יצחק, יעקב ושבטי י-ה הם, עבדי ה' ולא עבדים לעבדים? והפסוק מדגיש: "ותעל שוועתם - מן העבודה!", "כי אע"פ שנשלם הזמן שנגזר עליהם לא היו ראויים להגאל כמו שמפורש על ידי יחזקאל, אלא מפני הצעקה קבל תפלתם ברחמיו" (רמב"ן).

בשיאה של השפלות, כאשר רחוקים היו מהקדושה מרחק מ"ט שערים, התגלה לפתע חסד השם - למרות שלא היו ראויים לו! - והחלה מתגלית שרשרת ניסי הגאולה.

מכח מה? מכח של צעקה ואנחה. לא מודעת, לא מאיזה צער על ריחוק רוחני, לא מאיזה עומק תוקף הרצון לשוב תחת כנפי השכינה. לא. רחוקים היו, טרודים בטרדות עם עבדים; עסוקים בגיבול לבנים ובעבודה חסרת תוחלת. צעקו רק "מן פולחנא דהוה קשי עליהון" - מהעבודה שקשתה עליהם (אונקלוס).

מכח מה? רק מכח של צעקה, זעקה, אל יחידו של עולם, מ"ונצעק אל ה' אלקי אבותינו".

ובכח מי? בכח הצדיק. "מִחֲמַת שֶׁכָּבַר הָיָה מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּעוֹלָם וּפְעָל וְעֶשֶׂה

המנין שלכם

השתלשלות ייסוד

בתי הכנסת של חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תוכב"א - פרק י'

ביהמ"ד בשכונת סנהדריה המורחבת (2)

כולל "אור ההלכה"

בשנת תשנ"ו התעורר הרה"ח ר' שלום בלומשטוק, לעודד את הלימוד הקבוע בספה"ק ליקוטי הלכות, כאשר ראה כי אברכים מן השורה אין להם פנאי לזה, כל אחד וסיבתו, ייסד בהמלצת ועידוד זקני אנ"ש, לראשונה בברסלב, כולל ייחודי ללימוד ליקוטי הלכות, כל אחד היכן שלבו חפץ למשך כשעה כשלאחר מכן יצאו בריקוד נלהב. מחמת קשיים כלכליים הכולל לא החזיק מעמד זמן רב, אך משם העתיקו את תבנית הכולל לשאר מקומות.

דמויות הוד

במהלך השנים זכה בית כנסת הקטן במידותיו לארח בין כתליו רבים מחשובי וזקני אנ"ש, שחלקם כבר הלכו לבית עולמם, להלן נציב להם זכרון, עד כמה שידינו מגעת.

ר' שמחה גולשבסקי ז"ל. היה מהמתפללים הקבועים, כאשר התגורר תקופה ארוכה בשכונה, בין השנים תשמ"ג - תשנ"ד. היתה לו קביעות ללמוד ברבים בספה"ק 'סיפורי מעשיות' בצפרא דשבתא, וכן בספה"ק ליקו"מ בסעודה שלישית. ר' שמחה היה מטעים במתיקות מיוחדת את דברי רבינו דיבורים ערבים כך שכולם זכו להבין את דברי רבינו ז"ל על בוריים.

ר' יעקב ב"ר משה ירוסלבסקי ז"ל. היה עומד על כך שיהיה 'קידוש' מדי שבוע לאחר תפילת מוסף בשב"ק, וכשלא היה מי שיתרום את הקידוש (דבר שהיה קורה הרבה...) היה תורם זאת מהונו. לשאלת מכריו "מדוע הוא תורם הוא הרי בעצמו ממילא אינו טועם אז כלום?" היה עונה "כדי שאנשים ישבו בשיעור סיפורי מעשיות שווה הכל..."

ר' יעקב התנהג כל ימיו בתמימות ופשיטות, נפטר בב' אב תשמ"ט.

ר' אליעזר ווייספיטש ז"ל. היה ממתפללי בית המדרש הקבועים כאשר התגורר תקופה בשכונה.

ר' אביגדור גרינולד ז"ל. היה מהמתפללים הקבועים ואף נמנה בין המייסדים.

ר' עמרם יוסף הורביץ (ב"ר נחמן נתן אהרן) ז"ל. בשנים בהן התגורר בשכונה, עד שנת תשמ"ו, היה מרבה לקבוע מקום לתפילתו בביהמ"ד. בלבו החם והבוער לכל עניני רבינו ז"ל היה הרוח החיה בכל ענייני ביהמ"ד. כמו כן היה תורם את השמן להדלקת נר התמיד.

סיפור מעניין קשור בתרומה זו. תקופה מסוימת לא היה מי שיתרום את השמן לנר תמיד, וכאשר ראה זאת ר' עמרם יוסף הציע שימכרו את הזכות לתרום את השמן לנר תמיד. תחילה הגיבו המתפללים על זה בזלזול: "וכי מי יקנה?!" הרי גם ככה אף אחד לא רוצה לתרום... אך המציאות הוכיחה כי החלו להתחרות על קניית הזכות להדלקה, ועל פי רוב היה ר' עמרם יוסף המרבה במחיר וזכה בזכות ההדלקה.

ר' נחום מילר ז"ל. נכדו של ר' יחיאל גרינואלד שזכה להתקרב לאורו של רביה"ק. היה עובד את ה' בתמימות ופשיטות, כשהיו שואלים אותו "מה נשמע?" היה עונה: "דער רבי האט געהייסן פריילאך זיין - הרבי אמר להיות בשמחה". כן היה פניו מאירות ביראת שמים טהורה, שהפליאה את כל רואיו.

ר' נחום אף זכה, בהיותו נגר במקצועו, לבנות את הריהוט בביהמ"ד לתפארת.

ר' אלתר הורביץ ז"ל. היה גר בשכונת פאג"י הסמוכה והיה מגיע לפעמים לסעודה שלישית ואף נשא דברים בתורת רביה"ק.

ר' יצחק קורסונסקי ז"ל. היה קרוב משפחתו של ר' משה ירוסלבסקי, היה מגיע לפרקים להשתתף בתפילות וכדומה בביהמ"ד.

כן אנו מוצאים מזקני אנ"ש, אשר על אף שלא התגוררו בשכונה אך כאשר היו מגיעים לבקר בשכונה היו מתפללים בביהמ"ד, ביניהם הרה"ח ר' יעקב מלמד כשהיה מגיע לשבות אצל נכדיו בשכונה. מתפללי ביהמ"ד היו שומרים לו אהבה, ובימי זקנותו כשכבר לא היה בכוחותיו לבוא לביהמ"ד ובמיוחד בשנים המאוחרות שהיה מתגורר במושב זקנים העירוני בשכונה, עלו אליו מתפללי בית המדרש מדי שבת להתברך בברכת שבת שלום.

ר' משה בורשטיין, כאשר היה מגיע לפעמים לשבות אצל בנו והיה משתתף שמה בתפילות.

ר' אברהם צבי מרגליות מאנ"ש בשערי חסד, כאשר היה מגיע הרבה לשבות אצל בניו.

ר' יצחק מנדל רוטנברג זצ"ל, בעת ביקורו בא"י בשנת תש"מ והתאכסן בבית ר' משה זאב שור קבע מקום לתפילתו בביהמ"ד. שבת אחת כאשר קרא בתורה, טעה ותיקנו אותו כנהוג. לאחר התפילה למד ברבים סיפורי מעשיות בעל פה, אך כאשר רצו לתקן אותו נענה: "בתורה תוכלו לתקן אותי אך לא בספר של רבינו!"...

ר' יצחק גרשון ברזסקי, בעת שהגיע לבקר את בנו הדר בשכונה התפלל בביהמ"ד והיה מנעים לפני ה' בקולו הערב בתפילות ובקריאת התורה.

גם כאלו שלא היו נמנים על אנ"ש אהבו להתפלל בבית המדרש זה, למרות שיש בתי מדרשות רבים אחרים בשכונה מפוארים ומרווחים יותר. כגון היה ר' אהרן פורמן, יהודי ת"ח ליטאי שהתפלל הרבה בבית הכנסת מחמת שאהב את התפילה הנעימה והמתונה.

לעלוב פינת ברסלב...

בין אלו שפיארו את בית הכנסת כמה שנים, היה האדמו"ר ר' שמעון נתן נטע מלעלוב, טרם עלותו על כס האדמו"רות.

היה זה בערש"ק אחד בעת שגבאי ביהמ"ד המסור עסק להכין את

"הלא הוא היה מהחבורה שלנו עם ר' שמואל שפירא אצל ר' הירש לייב ליפל..."

מספר אחד המתפללים, כי לאחר פטירת אביו ור' שמעון הוכתר למלאות את מקומו, פגש בו פעם באתרא קדישא מירון וכאשר ניגש אליו לברכו בשלום נענה אליו ר' שמעון ואמר לו בלחש: "תראה איזה מפורסם עשו ממני..."

פעם, בעת שישב הרה"ח ר' שמחה גולשבסקי ולמד עם בנו, נתקשה בדברי תוס' שלא הצליח להיזכר מקומו, כך ישב כרבע שעה כשהקושיא ממש טורדת את מנוחתו. בשולחן מעליו ישב ר' שמעון מלעלוב ואמר תהילים, ובראותו את ר' שמחה מצטער כל כך, ניגש אליו עם גמרא פתוחה ואומר לו: "האם התכוונת לתוס' הזה? בדיוק ראיתי את זה היום".

כעין זה היה פעם בעת שדיבר אחד מאנ"ש בסעודה שלישית והזכיר איזה פסוק מהנ"ך, ורצונו היתה לצטט את הלשון המדויק אך לא זכר את מקומו, שוב היה זה ר' שמעון שנחלץ לעזרתו, למרות שהיה מרבה להיות נחבא אל הכלים ומסתיר ברוב ענוותנותו את רוחב ידיעותיו בכל חלקי התורה"ק, הראה לו איה מקורו, כבדרך אגב כמי שלמד את זה רק עתה...

כן היה משתתף בעת שלמדו ברבים בספר ליקוטי מוהר"ן וסיפורי מעשיות ולפעמים אף היה מאיר הערות יקרות.

המצב כיום

לאחרונה התחדש שוב בית הכנסת במניין בליל שבת בהתלהבות ונעימות, כנאה לבית הכנסת הנקרא על שם הצדיק. ומכאן תצא הקריאה לאברכי אנ"ש אשר מתגוררים בשכונה, לבוא ולהתפלל יחד עם אנ"ש בביהכ"נ שבמקלט, ולטעום טעם מתיקות התפילה.

תודות למתפללי בית הכנסת מפתיחתו ועד היום, כל אחד בשמו הטוב יבורך, על עזרתם האדיבה בעריכת המאמר.

ביהכ"נ לשבת, נכנס הרה"צ ר' יששכר דב בידרמאן שליט"א (כיום האדמו"ר מלעלוב - פיטרקוב) מלווה באיש בעל פנים אצילות שזקנו ההדור יורד על פי מידותיו.

ר' יששכר דב ניגש לגבאי ואמר לו: "זה אחי, ר' שמעון נתן נטע, שהגיע עתה לגור בשכונה לאחר שהיה גר כמה שנים בארה"ב, והוא רוצה להתפלל איתכם, תראו לכבד אותו, הוא אדם חשוב".

הגבאי השיב: "אצלנו בברסלב אין כיבודים, חוץ מעליית שישי. מדוע שלא ילך לביהכ"נ החסידי המרכזי "מאור חיים" של הרב ארנסטר?!" ענה לו ר' בערל: "אכן, לכן הוא רוצה לבוא דוקא לכאן, כדי שלא יכבדו אותו, אבל אני אומר לך שתראו לכבד אותו כפי האפשר". ואכן, מאז איווה לו ר' שמעון את בית הכנסת למשכן קבוע, עד עלותו לכהן באדמו"ר תחת אביו.

אחד מחשובי המתפללים שמע פעם כמה מחסידי לעלוב מדברים אודות עניין זה, ולשאלת אחד מהם מדוע בחר להתפלל דוקא שם, ענהו איש שיחו, כי כאשר הציע את שאלתו לפני האדמו"ר השיב לו: "כי כאן כיבדו אותי כאיש פשוט, אף שנתנו לי בכל שבוע עליית שישי לא הרגשתי שמכבדים אותי כ"כ על היותי בנו של האדמו"ר מלעלוב..." ר' שמעון לא שינה את מקום קביעתו גם בירח האיתנים. ביו"כ ניגשו אליו הגבאים וביקשו שיזיל לעבור לפני העמוד. ר' שמעון סירב בכל תוקף אך הגבאים לא הרפו והיו מבקשים ממנו בכל שנה מחדש, עד שבאחד מהשנים נעתר להם והתפלל לפני העמוד תפילת נעילה במתיקות ונעימות...

גם בחג שמחת תורה היה משתתף בתפילה ובהקפות והיה רוקד בכל הכוחות, כאשר מדי פעם היה צריך לצאת מהמקלט החנוק כדי לשאוף אוויר...

פעם שאל הרה"ח ר' מרדכי אלעזר רובינשטיין את אחד ממקורביו ממתפללי בית הכנסת: "מי מדבר אצלכם בשבת?" אמר לו "כל פעם מישהו אחר" נענה אליו ר' מרדכי לוזער: "תודיע להם שצריך לזהר איך שמדברים, כי יושב אצלכם אברך בשם שמעון בידרמן, שידוע ליקו"מ על הלשון!"... לשמע הדבר הפלאי הזה, שאל את ר' מרדכי לוזער: מהיכן אתה יודע? "מאיפה אני יודע, אתה שואל" ענהו בנועם שיחו,

מורשת הנחל

מברכת את כל ידידנו והזמכינו

יחד עם כלליות אנשי שלומינו די בכל אתר ואתר

בברכת חג פסח כשר ושמח

שנובה עוד השנה לאכול מן הפסחים ומן הזבחים

ויסיד ממנו וימלא בית ישראל כל צדה וצוקה

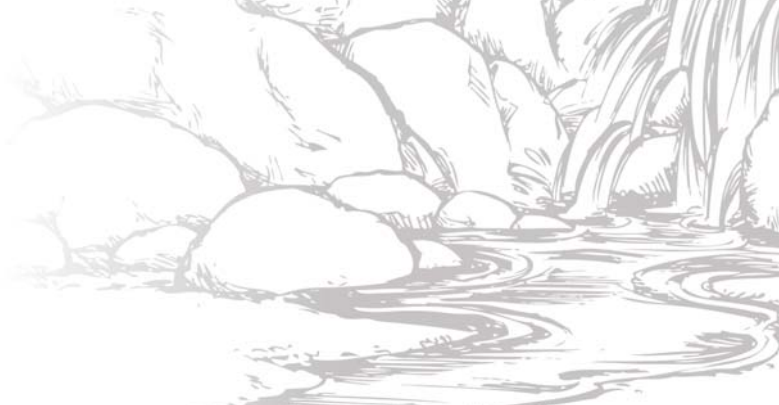
וכל נגע ומוחלה

בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן

א כשר'ן פריילאכן פסח

ההנהלה

"מיניה וביה" הטמונים בדרושי מוהרנ"ת

נשמותיהם" כמו באות י"ב, ובביאה"ל].

וע"פ מה שכתב מוהרנ"ת בהלכות דברים היוצאים מן החי (ט"ז), שכל מעלת הצדיק הגדול [מובחר דמוּבחר שבנפשות ישראל], הוא שמקיים את התורה והמצוות בשלימות גדול יותר מכל נפשות ישראל. ולפי"ז ניתן לומר שלכן הוא כלול מכל הנפשות, כי כאמור הנשמות והמצוות הם דבר אחד, לכן מכיון שקיים את המצוות יותר מכל הנפשות, לכן נכללים כל הנפשות ואותיות התורה בו].

באות ב' 'ובנדי' כְּשֶׁמִּזְכִּירִין אוֹתוֹ הַהִתְפָּאֲרוֹת בְּכָל וּבִפְרָט עַל יְדֵי הַסֵּפֶר תּוֹרָה, בְּנִדָּי יִזְכִּיר אֶת עֲצָמוֹ הֵיכָן הוּא בְּעוֹלָם. וּבְנִדָּי יוֹדֶה עַל הָאֲמִת שֶׁלֹּא יַעֲקֹר עֲצָמוֹ, חֵס וְשִׁלּוֹם, מִהַהִתְפָּאֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא כָּל חַיּוֹת וְחַיּוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּכָל וּבִפְרָט, כִּי בְּשִׁבְלִי זֶה נִבְרָא הַכֹּל.

מכאן [ומעוד הרבה בליקו"ה, וכן מובן לכל מעמיק אמת] מובן שלהזכיר לעצמו [שמוּבא בתורה שהטוב הכבוש מזכיר את עצמו], פירושו הוא שמזכיר שכונת הבריאה הוא בשביל התפארות שיש לה' מִיִּשְׂרָאֵל, כלומר מה שמוּבא בסוף התורה, שהטוב הכבוש מזכיר לעצמו ממעלתו שהיה עם המלך במלאכתו, הכוונה היא שנוכח כי ונת הבריאה הוא בשביל התפארות שיש לה' יתברך מִיִּשְׂרָאֵל [ובפרטיות ממנו], ובה מובן על מה שמוּבא ב' פעמים "ישראל עלה במחשבה תחילה" שפעם אחת הוא על התפארות, והשניה הוא על הטוב הכבוש [וכן עיין לקמן בהלכה באות י"ב].

באות ד' 'וְשֵׁם ה' הִיא רַק עַל יְדֵי הַהִתְפָּאֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל הַבְּרִיָּאָה הִיָּתָה רַק בְּשִׁבְלִי לְהַגְדִּיל שְׁמוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיקְיָמוֹ אֶת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא שְׁמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, כִּי קִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא וְיִשְׂרָאֵל וְאוֹרִיתָא כְּלָא חֵד, כִּי שְׁמוֹ מְשִׁתָּף בְּשִׁמְנוֹ, כִּי קִדְשָׁא הַבְּרִיָּאָה לֹא הִיָּה שִׁיָּךְ לְקִרְוָתוֹ בְּשֵׁם כָּלָל עי"ש.

זה מובן עפ"י מה שכתוב בתורה שיש לה' יתברך התפארות כל זמן ש'שם ישראל' נקרא עליו, וכן בסוף התורה "ובשם ישראל יכנה אלו הגרים וכו', שעיקר התפארות הוא מ'השם' ישראל".

באות ו' 'מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן עֲתָה שֶׁכָּבֶד נִמְצָאִים יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים בְּעוֹלָם שֶׁכָּל קִיּוֹם הָעוֹלָם וְכָל חֲדוֹשׁ מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית שֶׁבְּכָל יוֹם הַכֹּל כְּפִי הַהִתְפָּאֲרוֹת שֶׁמִּקְבֵּל מֵהֶם בְּכָל וּבִפְרָט וְכוּ'. וּמִזֶּה בָּאִים כָּל הַשְּׁנוּיִים הַרְבֵּים וְהַנִּפְלְאִים שֶׁבְּכָל יוֹם כְּנִרְאָה גַּם בַּחוּשׁ רַבּוּי הַשְּׁנוּיִים שֶׁבְּכָל יוֹם ולפי"ז יוצא שמה שכתוב בתורה על פרטיות ופרטי פרטיות, הוא גם על פרטי הזמן, ולפי"ז מבואר היטב, היאך מקושרים היטב הדק כל הרצונות של הבריאה להתפארות שה' ברא ומחיה בכל עת ורגע את הבריאה כולה, כי גם בבריאה המתחדשת בכל יום יש אפשרות לכל אחד מִיִּשְׂרָאֵל לעבוד אותו באלו הנבראים החדשים.

<< המשך בעמ' 11

לאחרונה אנו שומעים הרבה אודות הח"י כללים שהעמיק ראבר"נ זי"ע בדרכי הלימוד העיוני בספה"ק ליקוטי מוהר"ן.

לא נכנס כעת לעומק הכללים וביאורם, רק רצינו במאמר זה להראות [כמאן דמחוי במחוג], איך כל דרושי מוהרנ"ת בליקו"ה בנויים על כללים אלו, ויותר מזה לראות איך למד מוהרנ"ת בעצמו את הליקו"ה, מכלומר לראות שמכל חידוש היה לו מטרה מסוימת, אם לגלות גדולת הצדיק או עצה חדשה בעבודת השם, ועולה על הכל - הדליי דליים של התחזקות שעולים עפ"י קשרי כל מאמר.

וזה ברור לכל שאפי' שנראים דברי מוהרנ"ת כדרושים על התורה [שהוא דבר יקר מאוד, כי על ידה ניתן לילך עם התורה, ולקשר כל מה שעובר על האדם עפ"י התורה] אעפ"כ מתוך הדרושים רואים האיק מוהרנ"ת הבין את התורה, וכלשון ראבר"נ: "בהמשך הזמן, מידי שוקדי על דלתי ספרי מוהרנ"ת, אשר עליו סמך רבינו ז"ל את ידיו, למלא אותו ברוח אלוקים לקום ולדרוש בדבריו הקדושים, עד שגם כל דרשותיו, כנים ואמתיים [ובלי שום תערובות חס ושלום, מבלבול המדמה בתכלית ההיפך, שהזכיר מזה רבינו ז"ל בליקוטי מהר"ן חלק א' סימן נ"ד עיין שם], ראה ראיתו, שבאמצעות הדרש, חתר ומצא מסילות נפלאות בלימוד תורת רבינו ז"ל, גם בפשיטות...כי עוד בהוספה ותוספות על כל זה, מצא פירושים נחמדים בקצת מאמרי רבינו ז"ל [והם מובלעים ומובללים באמצעות דרושי הנ"ל, עד שקשה וכבד להבחין כלל בהם. ואם יהיה אלוקים עמדי, הנני ליחד על זה בספרי דיבורים מיוחדים]."

ועתה נתמקד על הלכות טוען ונטען א' הסובב על התורה הזמנית - תורה י"ז, ואי"ה נראה זאת נכוחה מכל הלכה וביתר עמקות, וכרצון ראבר"נ: "ואם יהיה אלוקים עמדי, הנני ליחד על זה בספרי דיבורים מיוחדים" [בהקדמה ביאה"ל].

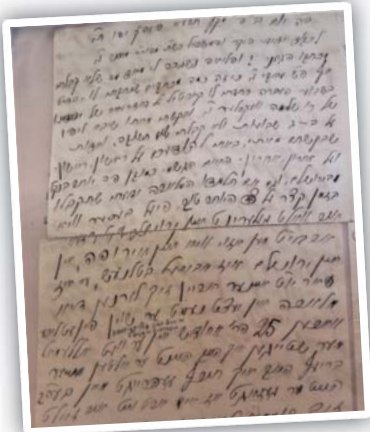
באות ב' 'כִּי כָּל הַהִתְפָּאֲרוֹת שִׁישׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָל וּבִפְרָט וְכוּ', הַכֹּל כָּלּוּל בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא תְּפָאֲרָתוֹ וְחַיּוֹתָנוּ, כִּי הַתּוֹרָה הִיא הַהִתְפָּאֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּשִׁבְלִי זֶה נִבְרָא הָעוֹלָם, כִּי ה' יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר עִם יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה וּבְשִׁבְלִי זֶה בְּרָא אֶת הָעוֹלָם. וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה מִתְחַלֵּט מִזֶּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, 'בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים וְכוּ'. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה, בְּשִׁבְלִי יִשְׂרָאֵל וּבְשִׁבְלִי הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאִים 'רִאשִׁית'.

כאן שוזר מוהרנ"ת בדרושי שהתפארות של ישראל הוא 'התורה' שבשביל זה נברא העולם [דבר שלא כתוב בתורה], וכן שנה ושילש בהלכות דברים היוצאים מן החי ובעוד מקומות.

ובפשיטות אפשר לומר שהוא עפ"י הכלל החמישי [שכל מאמר חז"ל שמביא רביה"ק בתורה, כל המאמר חז"ל קשור לתורה] שהרי רבינו מביא מאמר חז"ל "בראשית בשביל ישראל שנקרא 'ראשית'. ושם מובא המשך "בשביל התורה", אך ע"פ קשרי התורה, יוצא שעיקר התפארות שיש לה' יתברך מ'ישראל' הוא מקיום התורה והמצוות, [שהם הם חלקי

כת"י בפרסום ראשון
מאת החסיד ר' שמואל העשיל פרידמן ז"ל
לידידו החסיד ר' שמואל מאיר אנשין ז"ל

"אם היינו נפגשים היינו פועלים הרבה בגשמיות ורוחניות..."

ב', יום ב' פ' מקץ תרע"א

פעה"ק יפו ת"ו

לכבוד ידידי היקר והמשכיל כש"ת מהור"ר מאיר נ"י

מכתבו הגיעני! ופליאה נשגבה לי מאד מה שלא קבלתי אף פ"ש מאבי נ"י כי זה כמה מכתבים שכתבתי לו, בפרט בשבוע העברה כתבתי לו קארטיל (מכתב) על האדרעס של ידידנו של ר' שלמה וועקסלער נ"י ובקשתי מאתו שיבא ליפו על ב - ג שבועות ולא קבלתי שום תשובה.

ואדות שבקשתם מאתי, באתי להודיעכם על ראשון - ראשון, ועל אחרון - אחרון. החיים הגשמי כמובן פה יותר בנקל מבירושלם, וגם אם תלמדו המלאכה ידעתי שתקבלו בזמן קצר על צד היותר טוב, פיעל בעסער ווי איר וואלט געלערנט אין ירושלם ווייל דא ארבייט מען אזוי וויא אין אירופה, אין אין ירושלם איז אביסעל בטלנעש, עס איז פאר יו"ט איינער אריין זיך לערנען דיא מלאכה אין יעצט נעמט ער שוין פין עטליכע וואכען 25 פר' אַחוּדש [ער האט בס"ה עטליכע וואכין גיהארבייט אימזיסט] אין ער וועט אללעמאל מער שטייגען איך האב היינט ער אלטען אייער בריעף האב איך תיכף געפרייגט מיין בעה"ב האט ער געזאגט אז אים ארט ניט איר זאלט זיך קוממען לערנען נאר נאך משך(?) ווייל פין משך נעממט ער צו נאך אפאר צימירען אין יעצט איז ביא אונז איינג ווייל מע האט צו גענימען נייע מענשן, מיר הארבייטען 9 שעה אין טאג מיר האבען 2 שעה מיטאג איך בין זיך ב"ה קובע עתים לתורה ולכתיבת מספרי רביה"ק וכו'. (הרבה יותר טוב, מאשר תלמד בירושלים בגלל שעובדים פה כמו באירופה, בירושלים יש קצת בטלנות, לפני יו"ט נכנס אחד ללמוד את המלאכה ועכשיו הוא כבר מרוויח מכמה שבועות 25 פר' בחודש [הוא בסך הכל עבד כמה שבועות בהתנדבות] ותמיד הוא יתמיד יותר היום קיבלתי את מכתבכם תיכף שאלתי את הבעה"ב שלי ואמר לי שלא איכפת לו שתבוא להתלמד רק עוד משך כי ממשיך הוא לוקח עוד כמה חדרים ועכשיו אצלנו דחוק כי לקחו (- פיטרו) אנשים חדשים אנו עובדים 9 שעות ביום יש לנו 2 שעות בצהריים אני קובע לעצמי עיתים לתורה ולכתיבה מספרי רביה"ק וכו') נאר דער מצב הרוחני וועט אייך גאר ניט כלל וכלל געפעלען, נאר סאדען איר זאלל ביי זיך פועלן "וירד אברהם מצרימה" אזוי וויא איך האב ביי זיך געפועלט, אין מע קען דא אויך שרייען צום אייבערשטען, אדרבא אז מע זעהט דער צד שכנגד איז זיך אזוי מתגבר גליסט זיך נאר מער שרייען וכו'.

אין איך בין מאמין באמונה שלימה אז מיר זאללען זיין צו זאמען וואלטען מיר פיעל אויפגעטאן בגשמיות ורוחניות. אבער עס איז פארט א"י וכל המעלות אשר הפליגו חז"ל על א"י כל ההולך ד' אמות וכו' ישיבת א"י שקולה כנגד כל מצות שבתורה וכו' וכו' זה נאמר על כל המקומות של א"י על יפו ועל חיפא וכו'.

אין ביא מיר קענט איר

אללעס באהאפטען עסין אין טרינקען אין וועש אזוי ווי איר האט מיר געשריבען. אין קיין עצה ברורה קען איך אייך ניט געבען ווי איר פארשטעהט אליין, והשי"ת יוליכנו בדרך הטוב והישר כרצונו ית' וכרצון הצדיקים האמתיים, מיר זאללען זוכה זיין צו אללע תיקונים אין ניצול ווערין פין אללע קלקולים איך האב יעצט מער קיין צייט ניט מאריך זיין איך דארף יעצט גייען ארבייטען

(רק המצב הרוחני לא ייטב בעיניכם רק שתפעלו אצלכם וירד אברהם מצרימה כמו שפעלתי אצלי, והרי אפשר גם לצעוק אל ה' אדרבה כשרואים הצד שכנגד כל כך מתגבר מתאווים לצעוק יותר וכו')

אני ועוד כמה עובדים עם האיטלקים (?) ושאר העובדים זה הכל חברה מרוסיה, רק עתה עובדים כבר כמה בודדים מירושלים שלא ימצאו חן בעיניך... כמה שלא ימצא חן בעיניך... רק עם כל זה אין זה ראייה ובוודאי הייתי רוצה שנהיה ביחד ואני מאמין באמונה שלימה שאם היינו נפגשים היינו פועלים הרבה בגשמיות ורוחניות אבל זה הרי בכל זאת ארץ ישראל וכל המעלות אשר הפליגו חז"ל על א"י כל ההולך ד' אמות וכו' ישיבת א"י שקולה כנגד כל מצות שבתורה וכו' וכו' זה נאמר על כל המקומות של א"י על יפו ועל חיפא וכו'.

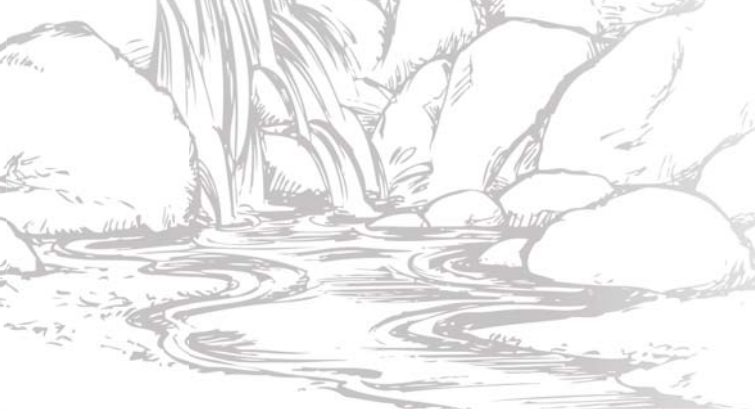
ואצלי יכול להיות לכם הכל אוכל ושותייה ובגדים כמו שכתבתם לי ועצה ברורה איני יכול לתת לכם כמו שאתם מבינים בעצמכם, והשי"ת יוליכנו בדרך הטוב והישר כרצונו ית' וכרצון הצדיקים האמתיים, שנוזה לכל התיקונים ולינצל מכל הקלקולים, אין לי עתה יותר זמן להאריך אני צריך ללכת לעבוד

ידידך הדורש שלומך תמיד, שמואל העשיל פרידמאן

אני פורס בשלום אבי נ"י ומבקש מאתו שיבא אלינו על ב-ג שבועות.

ז' ת' ובני נ"י פורסים בשלום אבי נ"י

אני פורס בשלום כל אנ"ש, ידידנו ר' שלמה נ"י וכו' וכו' וכו'

ניצוץ של אור

סיפורי התקרבות

לכבוד יום היארצייט של הרה"ח ר' שמואל שפירא שחל ביום שביעי של פסח, נביא הפעם את סיפור התקרבותו לאורו של רביה"ק

לא זמן רב ארך לו החיפוש, באשר למד בישיבת "עץ חיים" הירושלמית כאמור, בה כבר יצא שמע אחד מהבחורים המצויינים ושמו ישראל נחמן אנשין, כי הוא כמו אביו ר' שמואל מאיר, נמנים על חסידי ברסלב, ובמהרה מצא עמו שיח משותף להתעלות בסולם העולה בית קל ע"פ דרכו ועצותיו של רביה"ק ותלמידיו.

כך שעוד בתוך שנת האבל על פטירת אביו, החליט ר' שמואל בנפשו כי מקומו הוא תחת צל האילן הגדול רבינו נחמן מברסלב זיע"א, ומאז החל ללמוד בתשוקה גדולה ובאש להבה את כל ספרי רביה"ק ותלמידיו, והם נכנסו בלבו הטהור כחצים יוקדים שהלהיבו את נשמתו הבוררת בהתבטלות גמורה להשי"ת וצדיקיו.

בתחילה ניסה להסתיר את היותו 'ברסלבי' חסיד, בעיקר משום שבירושלים דאז, לא הסתכלו בעין יפה על החסידים הללו שאין להם רבי חי, מה גם שלא רצה לעזר את אמו האלמנה שהיתה ממשפחה ירושלמית שורשית בלי שום קשר לחסידות.

בחודש אלול של אותה שנה, שנת תרצ"ג, עשה הבחור שמואל את דרכו, לראשונה בחייו, אל עבר אתרא קדישא מירון, להשתטח על ציון קדשו של התנ"א הרשב"י, באשר למד וגילה סודו הנורא כמבואר בין בתרי תורת רביה"ק, שם בילה את רוב החודש בתורה ותפילה, קימת חצות והתבודדות בשדות ועירות של הרי מירון, שם גם נודעו לו יותר ויותר פרטי ההנהגות של חסידי ברסלב.

לקראת ימי ראש השנה חזר לביתו. אך לבו ורצונותיו טלטלו את נפשו העדינה, באשר ידע גודל החיוב להיות ביום הכסא - ימי ר"ה בקיבוץ של אנ"ש, שהתקיים באותן שנים בעיר העתיקה בירושלים, אך בני משפחתו עדיין אינם יודעים כלום מכל התקרבותו ושייכותו לאותם בני עליה, חסידי ברסלב.

לאחר התלבטויות קשות החליט ר' שמואל כי לא יודיע כלום לאמו ולמשפחתו לפני ראש השנה, רק הכין פתק ובו כתב שלא יחכו עליו לקידוש ולא ידאגו עליו, כי הוא יאחר לסעודה. פתק זה החביא מתחת למפה ליד החלות, בחשבו כי בוודאי יעשו קידוש וימצאו את הפתק.

למעשה, חיכו בני המשפחה שר' שמואל יחזור מביה"כ וכאשר התאחר הזמן החלה אווירה של פחד לשרור בבית, להיכן נעלם שמואל יקירם?! מודאגים יצאו לחפש בכל בתי הכנסיות שבסביבה וכשלא מצאוהו הלכו לביתו של ר' פייבל אפטייקר, סבו של ר' יונה לבל, שהיה מטפל בצרכי המשפחה לאחר פטירת ר' שלמה יצחק, והחלו לשפוך את צערם כי ר' שמואל עוד לא חזר מביה"כ ומי ידוע מה עלה בגורלו...

שרשי משפחת שפירא בה אנו עוסקים נטועים באדמת ליטא והיא מתייחסת לאותו גאון וצדיק ר' לייב מהעיר קובנא, המכונה ר' לייבאלע קאוונער". נכדו, ר' חיים יעקב שפירא, שנתגדל בבית זקנו שכן אביו נפטר בצעירותו, ששימש אף הוא ברבנות העיר קובנא, עלה יחד עם כל בני משפחתו לחונן את עפר ארץ הקודש, ותיכף בבואו הכירו בגדולתו ומינהו לראב"ד בבית דינו של הגאון ר' שמואל סלנט.

את כל משפחתו, בהם גם נכדיו, העלה ר' חיים יעקב אתו לארץ הקודש כאמור, מלבד בנו ר' דוד, אשר מחמת סיבות שונות נשאר בחו"ל.

בנו של ר' דוד, ר' שלמה יצחק, היה איש מורם מעם, מרבה בתעניות ובסיגופים לרוב, וכיהן כשמש בביה"ד וכספרא דדיינא. אך לצער כל המשפחה נפטר בצעירותו, בחיי אביו, בשנת תרצ"ג, כאשר הוא רק בן ארבעים ושש בפטירתו, בהותירו אחריו אלמנה שבורה ויתומים רכים.

בן היה לר' שלמה יצחק ושמואל שמו, והיה שמואל זה לשם דבר אצל כל מכריו ואוהביו, דוגמא להתמדת ויגיעת התורה ובעל מדות תרומיות שהקרינו על כל סובביו.

בישיבת "עץ חיים" הירושלמית בה למד, תלו בו רבותיו תקוות רבות. ראש הישיבה הנודע הגאון ר' איסר זלמן מלצר, היה תמיד מפליג בגדולתו, כי גם אילו היה שמואל בישיבות הגדולות בליטא גם אז היה נחשב בין המצויינים. כן היה רגיל לקום לכבודו כאשר עבר על ידו, כך גם בליל שבת קודש, כשהיו מתפללים בביה"כ שבבתי ברוידאס, שכונת מגורם, היה רגיל ר' איסר זלמן להמתין עד שר' שמואל יגמור את תפילת הלחש ולברכו בברכת "שבת שלום".

פטירת אביו היתה עבורו מכה קשה ובהיותו בחור מבוגר, כבן תשע עשרה וחצי, הרגיש בנפשו כי האחריות על עתידו מוטלת על כתפיו, ובאשר נפשו כמהה אל ה' בכל מאודו, חיפש איה הדרך בה ימצא אורו יתברך.

והנה אנה ה' לידו, ובעברו יום אחד על יד הגניזה, צדה עינו ספר קטן מבצבץ מבין הערימות, בתשוקה בלתי מוסברת שלח ידו לקח את הספר והחל לקרוא בו.

"השתפכות הנפש" היה שמו של ספר זה, והוא גרם אצל ר' שמואל לטלטלה עזה, כאשר גילה עולם חדש וסוף סוף מצא כיצד יוכל להרוות את נפשו הצמאה המשתוקקת עד כלות...

בחום אימץ את הספר לחוק לימודיו, והגה בו שוב ושוב, עד שהחליט שהוא חייב למצוא את אלה ששייכים למחבר ספר נפלא זה.

כשמוע ר' פייבל את צעקתם, נזכר איך שראה את ר' שמואל מסתובב יחד עם נכדו ר' יונה, ותיכף מיהר להרגיע את בני המשפחה כי כנראה הוא נתפס יחד אתו לחסידי ברסלב ומחמת כן מאחר הוא את בואו. עלו לשלום אל בתיכם, הורה להם באבהות, וסעדו את סעודת היו"ט, כי איני יודע מתי יחזור, אם בכלל...

ואכן כאשר נגשו לברך את ברכת המוציא על החלות מצאו את הפתק והבינו כי ר' פייבל צדק, וכי שמואל יקירם נתפס לחסידי ברסלב...

פרסום דבר התקרבותו עורר סערה רבה בקרב תושבי השכונה ומחוצה לה, ובמיוחד בקרב בני משפחתו.

גם רבו ר' איסר זלמן מלצר, כאשר הבחין כי שמואל המצויין הפסיק להשתתף בסדרי הלימוד בשיבה, ולשאלתו להיכן נעלם סיפרו לו כי התקרב לברסלב'ר חסידים. הצטער מאד לשמוע את הדבר, בהתבטאו כי הפסידו את גדול הדור הבא... ומיהר לשלוח שלוחים להניאו מדרכו החדשה. אך ר' שמואל כמובן לא שת לבו אליהם, רק אחז בפלך השתיקה הנצחית שלו, והמשיך בדרכו החדשה.

בראות זאת ר' איסר זלמן נענה מתוך צער כי רב ואמר, כי מי שקירב אותו לברסלב לא ינקה מהגיהנם... כאשר שמע זאת ר' שמואל עצמו, נענה בחיוך ואמר: "בודאי שלא יצא שכן כלל לא יכנס לשם..."

כך גם רמ"ם אחרים בעץ חיים היו באים לעיר העתיקה לנסות לדבר על לבו, אולם כדרכו הנצחית שמע את כל דבריהם אך לא ענה להם דבר.

כאשר ראו שר' שמואל אינו שת לבו לדבריהם, העלו בדעתם עצה נועזת: באשר ידעו כי בחור ירא"ש הינו ובודאי לא ירצה לצער את אמו האלמנה, אשר על כן הלכו אליה ושכנעו אותה כי כל כוונתם רק להציל את בנה, ועצתם היא שעל אף אהבתה אותו, צריכה לעשות מסירות נפש שלא יימשך אחר הכת... לכן תגזור עליו בגזירת כיבוד אם, כי אם לא יעזוב את ברסלב לא יוכל שוב להיכנס הביתה.

כמובן, היתה זו אחת מהמניעות הקשות ביותר בשבילו, שכן מצד אחד עז חפצו להתעלות בעבודת ה' אך מצד שני היאך יוכל לצער כל כך את אמו האלמנה.

ובאשר ידע כי שום כח המכריח לא יוכל לנתק אותו ממקור חיותו, וגם ידע ולמד על גודל כח התפילה, החל מאותו יום להרבות ולהפציר מאביו שבשמים שתומתק מניעה זו.

ואכן בסייעתא דשמיא עצומה, ניחמה אמו על החלטתה ושוב הרשתה לו לחזור לביתו לכבדה כמקדם.

עוד מסופר על גודל אהבתה של אמו אל בנה ר' שמואל.

היה זה בשנת תרצ"ז. ערביי ירושלים המשולהבים ערכו פוגרום נורא בתוככי העיר העתיקה.

ובאשר ביהמ"ד של חסידי ברסלב, בו ישב ר' שמואל במשך כל היום ועמל בתורה ועבודת ה', עמד ברח' חברון, החליטה אמו של ר' שמואל לבקש ממנו שיחזור לביתו, בעקבות הסכנה הגדולה השוררת ברחובות קריה.

חצר בית הכנסת היתה סגורה בשער של ברזל, כנראה בעקבות המצב, וכאשר הגיעה אמו, היא ניסתה לדפוק בכל כחה כדי שיבוא מאן דהו ויפתח לה את השער. אך ר' שמואל שהיה באותה שעה עסוק בתפילתו בקולות ובהתלהבות כדרכו לא שמע זאת, ורק משצעקה בקול גדול

את שמו כמה וכמה פעמים הצליחה לעורר אותו מעבודתו, ותיכף מיהר לפתוח לה את השער, ולא זו משם עד שביקש ממנה סליחה ומחילה, על כך שהיתה צריכה להטריח את עצמה עד לכאן וגם שלא שמע לפתוח לה תיכף...

לעומת בני המשפחה שלא ראו את התקרבותו בעין יפה, ואף ניסו להניא את לבב אמו נגדו, נעמד לצדו דודו ר' אריה לוי שראה בנפשו הכמהה, וידע כי רק לטובה כוונתו ובכך הוא מוצא נוחם לנשמתו, ובכל עת היה מגשר בינו לבין שאר בני המשפחה ולהרגיע את הרוחות.

כן מסופר, כי בעת שהכניס ר' שמואל את בנו בכורו לבריתו של אברהם אבינו, רצו בני המשפחה שיקרא את שם בנו על שם אביו, והוא בגודל תבערת לבבו כמובן שרצה לקרוא על שמו של רבינו הקדוש, לבסוף החליט לשלב את שני השמות יחד.

אך בני המשפחה לא נרגעה רוחם בכך, וכמה נשים החליטו לרדת לאמו של ר' שמואל, שהיתה נמצאת באותה שעה מתחת לביהכ"נ "מארמערשע" בשכונת בתי מילנר, שם התקיימה הברית, בבית המחוננת מרת קרישבסקי ע"ה, וצעקו עליה כי רק היא אשמה בשתיקתה בכך שר' שמואל עושה דברים מבוהלים כאלו, ורק בידה הכח לשנות אותו...

ר' אריה לוי שהבחין בסערה שנוצרה, מיהר לרדת אחריהן אחר שהן עזבו את הבית, ניגש אל האלמנה המבוהלת ואמר לה, שלא תשמע מכל מה שהן מספרות, כי הוא מכיר ויודע כי כוונתו טהורה ומכוונת בלתי לה לבדו, ובכך הרגיע אותה...

והיה ר' שמואל תמיד מפליג בשבח דודו ר' אריה שהיה לו למשיב נפש בשנותיו הקשות, וחש כל ימיו הכרת הטוב לכל מה שעשה.

וכשהיה ר' אריה מגיע לבית חתנו הרב אלישיב, ביקש ר' שמואל מבנו שיודיעו כאשר הוא יורד את המדרגות בחזרה לביתו. וכאשר הודיע לו על כך מיהר לרדת בעקבותיו והלך אתו ללוותו כברת דרך ארוכה.

כך גם בעת הלווייתו של ר' אריה, הלך ר' שמואל רגלי את כל הדרך משכונת כנסת עד הר המנוחות.

גם דודו ר' צבי פסח פראנק, מרבני ירושלים, היה נזהר שלא לצערו בדרכו החדשה.

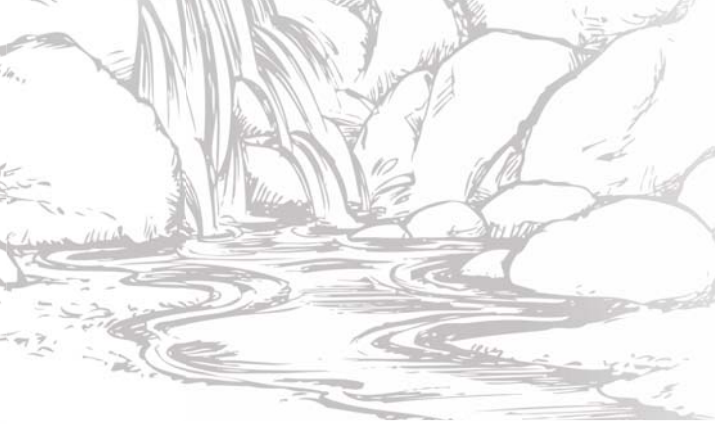
עם השנים הכיר ר' שמואל את שאר חסידי ברסלב, ביניהם ר' יו"ט זלוטניק משערי חסד ועוד.

כן היה הולך יחד עם ידידו ר' ישראל נחמן אנשין לשיעוריו של ר' שמואל הורביץ.

עד שעלה ארי מבבל, החסיד ר' הירש ליב ליפל, ור' שמואל בכיסופיו העזים נמשך אחר עבודת ה' המופלאה שלו יחד עם שאר העובדים שהתגודדו סביבו.

כך עלה ונתעלה בדרכי הקדושה, עד כי בא קץ ביום שביעי של פסח שנת תשמ"ט, בו עלה השמימה במעלות קדושים וטהורים כזוהר הרקיע מזהירים.

תהא דרכו היוקדת לאור לנו בכל תהלוכות חיינו, ותהא נשמתו צרורה בצרור החיים.

לאסוקי שמעתתא

ליבון דברי רביה"ק ותלמידיו

שאלה: רבינו הק' הזהיר שלא לעשות חובות, האם זה בכל מצב ומאי העצה להישמר מזה?

תשובת הרה"ח ר' יצחק אנשין שליט"א

מוהרנ"ת כותב בכמה מקומות "עיקר האמונה תלוי בממון" (חו"מ דיינים ב, ז) שכן, הממון ביסודו הוא עבודה זרה ממש, ולא סתם ע"ז אלא כזו שכולם כלולים בה. והשי"ת עשה וברא את הממון כדי לנסות אותנו בנסיון הכי גדול, עד שאין אדם בעולם שאינו מתנסה בזה. והוא עיקר האמונה, שכן בזה נבחנת אמונתו ובכך נבנית אמונתו והרי תכלית האדם להגיע לאמונה שלמה כמיטב יכלתו.

ומחמת כל זה, מאד נשרש אצל האדם כי בלי ממון אי אפשר לחיות בעולם הזה, כי כל העולם הזה נבנה על ממון בין לצרכים הגשמיים ובין לצרכים הרוחניים, עד שמחמת כן נשתרש כי לא שייך לחיות בלי ממון, כאומר "וכי אפשר לחיות על מעשה ניסים?". אך האמת היא, שזוהי עבודה זרה ממש, כי האדם צריך להשריש בעצמו שהשי"ת הוא הזן ומפרנס לכל והוא נותן לאדם כל צרכיו.

א"כ נשאלת השאלה, מדוע העמיד הקב"ה את הממון במצב כזה, שנראה כי אי אפשר להתנהל בעולם הזה בלעדיו? התשובה על כך היא, שזהו רק בשביל הנסיון, כדי שיזכה האדם לבנות את האמונה, וכמו שמפרש רבינו (תורה כג) מה שאמרו חז"ל "מטבע תיקן להם", שתיקן תאות ממון, היינו שבאמת עשה להם מטבע, אבל תיקן אותה שלא תהי עם תאות ממון רק להיפך תתקן זאת.

ע"כ כל אחד כאשר ניגש לכל עסק בעולם הנוגע לממון, צריך להשריש בעצמו שהשי"ת הוא עושה את הכל וצריך רק לצפות אליו ולהתפלל על כל דבר ולהרבות בתפילה ע"ז שזה עיקר האמונה ועי"ז הוא בונה את אמונתו.

כך גם כאשר האדם נצרך להלוואה וכדומה, עליו לגשת לזה רק כאשר ישירש בקרבו בידיעה ברורה, כי השי"ת הוא נותן לו את הכל והוא יכול להשלים לו את חסרונו בלי שום הלוואה, והוא כביכול אינו זקוק לעזרתו שבינתיים ילווה לו קצת כסף עד לחודש הבא וכדומה, רק ככה מתנהל כעת הנהגתו יתברך, ומי אנו שנדע חשבונות שמים.

ניקח לדוגמא בעל משפחה שהמקרה בביתו הפסיק לעבוד, וזה ידוע שאי אפשר לחיות בלי מקרה בפרט למשפחה ברוכה, במצב כזה ברור שאין ברירה וגם כאשר אין לאבי המשפחה את הכסף לקנות מקרה חדש, הוא יהיה חייב ללוות כסף או לקנות בתשלומים וכדומה, אבל קודם כל אסור לו לשכוח לעשות את העצה ההכרחית שחייב כל מאמין לעשות: לפנות אל השי"ת בעל היכולת ולבקש ממנו "תן לי מקרה אני זקוק לזה מאוד". אך יעשה זאת באמונה שלימה ואמתית, מבלי שיתחיל לחשוב ולתת עצות להשי"ת אולי כך ואולי כך, כי הוא יתברך אינו זקוק לעצות ולא לעזרה, רק שלח את הנסיון כדי להגביר אצלו את

האמונה, וזאת ע"י שירבה בתפילות ותחנונים.

רק לאחר מכן, באם הבעיה לא נפתרה ואין בינתיים דרך אחרת רק ללוות, ילך לבקש הלוואה, אך גם זאת צריך להיעשות מתוך מחשבה מרובה ושיקול דעת, בחשבון ברור מהיכן יהיה לו להחזיר את ההלוואה, אחרת הרי זה נכנס בגדר "לוה רשע ולא ישלם". ויתבונן בעצמו האם הוא היה מלווה לחבירו כאשר הלה אומר בפירוש כי אינו יודע מהיכן להחזיר...

אבל לגלגל גמ"חים וכדו', הרי זה בגדר גניבה רח"ל, כמו שמוהרנ"ת מבאר בליקוטי הלכות שהלווה הוא בבחינת עבד כמו שכתוב "עבד לווה לאיש מלוה", וכי כדאי להיות עבד בשביל הדבר שנראה שהוא נצרך כעת מאד או להיות גנב ח"ו...

ונסיים בדברי מוהרנ"ת (הרשאה ג', כ): "כ"י זה שחייב לחברו מעות הוא עבד לווה לאיש מלוה וכל זמן שהוא משעבד לחברו וחייב לו איזה חוב זה בחינת יראה נפולה שמשם עקר העניינות והחובות, פי מי שזוכה ליראה בשלמות אין חסר לו שום דבר בבחינת פי אין מחסור ליראיו".

תמצית מה שנדברו בדיבורי חברים בחבורת יום רביעי, יחד עם הרה"ח ר' מאיר קרליבך, והועלו על הכתב ע"י אחד מן החבורה.

השאלה אודות הזהירות והשמירה מחובות נחלקת לשניים; האחת הלוואות להוצאות חיי היום יום וכדו', השנית הלוואות למען קדשי שמים וענייני רביז"ל, ובזה דברינו אמורים.

בעצם זוהי שאלה שקשה לתת עליה תשובה, אך מכיוון שרבינו הזהיר מאד שלא לעשות חובות, שומה על כל אחד להתבונן, כשנוסעים לאומן לר"ה (בפרט באמצע השנה), או כשעוסקים בשאר ענייני רבינו, האם אנחנו מצייתים לדבריו בפשיטות ותמימות או שאנו מנסים להתחכם עם חכמות.

ראשית, מראש צורים אראנו, והרי אנו רואים שמוהרנ"ת זיע"א כן עשה חובות למען ענייני רבינו. אך למרות ש'מעשה רב עדיף', בעניין זה קשה ללמוד מר' נתן, שכן מהמכתבים של ר' נתן רואים שהיו לו הבטחות רבות על תרומות מאנ"ש, והוא לא מוותר למתחייבים, והוא עמל קשות להשגת הכספים, כך שאין להוציא מכך היתר גורף לעשיית חובות לענייני רבינו ז"ל.

עוד זאת שקשה ללמוד בעניין זה מר' נתן, כיון שהוא הגבר שקיבל על עצמו להמשיך את ענייני רבינו לעתיד הדורות, וא"כ ייתכן שאין העניין דומה לראיה.

ומה שכן שמענו וראינו מרלו"צ בנדר ז"ל שהיה חריף מאד בעניין

איסור עשיית חובות, עד שפעם אחת התבטא בחריפות: "אם יבואו אליו בבקשה שיבנה את בית המקדש עם חובות, ישיב שאינו עושה חובות אפילו לבניית ביהמ"ק!", אך מאידך אמר שאם הלווה יודע בבירור מהיכן יחזיר את החוב (כלומר שיש לו תכנית ברורה, וההלוואה היא רק על סמך תכנית זו), אפשר להקל בדיעבד.

וכך מספר אחד מחשובי אנ"ש: נכדו של רלו"צ נסע לאומן בחובות, בחזרתו אמר לו רלו"צ: "איך בין דיר מקנא..." (הנכד סיפר לי זאת, לאחר שהיה אצלי לפני ר"ה ושאל את השאלה הנ"ל, ואמרתי לו אם הוא רוצה מאד, ואם יהיה לו מאיפוא לשלם החובות - שישע, ואח"כ הודה לי ואמר שלאחר מעשה אמר לו הסבא שהוא מקנא בו וד"ל).

הרה"ח ר' יעקב מאיר שעכטער שליט"א נקרא לרלו"צ ימים לפני הסתלקותו, ובין הדברים אמר לו רלו"צ שיש תחת ידו שיחה שלא אמרה עד עתה; "פעם אחת היה מי שנסע לרבינו הק' לימ"ר ר"ה בחייו עם חובות, ואמר רבינו ז"ל 'מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי'..."

ייתכן מאד שאז בשנת תשמ"ט כשירד מסך הברזל מאומן, ראה רלו"צ חובה להורות לדורות הבאים את חומר האיסור, מה גם שהחוש מעיד (כך אמר רלו"צ) שכשמתרגלים לעשות חובות, אפילו לדבר מצווה, אין ערך לממון וכל דבר קל גורם לחובות חדשים, וגם לפעמים במקום לעצור את הגלגל, האדם מתפתה להמשיך (מחמת אי נעימות וכד') ומחוסר שימת לב החובות רק מתנפחים.

אברך יקר ניגש פעם לר' אליהו חיים רוזין לבקש הלוואה, וקיבל, אך לפני צאתו הפטיר רא"ח בשנינות: אדם יכול להיות עובד ה' לקום חצות וכו', אבל הלוואה צריך להחזיר, אם לא הרי הוא הופך לגנב לווה רשע ולא ישלם.

בקיצור זו היא אחת השאלות שקשה לכתוב עליה תשובה ברורה (לגבי

הנסיעה לר"ה), וכל אחד עושה בזה כפי רגשותיו.

אך כמובן שיש תשובה ברורה לשאלה זו כאשר היא נשאלת בחודש ניסן (ולא באלול...), כי בוודאי כל אחד כשישים אל לבו לקיים את אזהרת רבינו ז"ל בענייני החובות בפשיטות ותמימות, כבר מעכשיו יתאמץ לחסוך מפת לחמו ועוד כהנה וכהנה, וכפי שהרה"ח ר' נתן צבי קעניג זצ"ל אמר בכינוס שעשו עם תחילת הנסיעות ההמוניות לאומן בתמוז תש"נ, 'כשכל אחד יזכור רבינו הק' בכל יום - יחסוך מדי יום שקית חלב למען הנסיעה הק' לאומן, ובכך יציית לרבינו ויגיע אליו ללא חובות', וכשיבוא סמוך לנסיעה לר"ה אומנה יוכל להיות בעל זכות ולא להיפך ח"ו.

באותו מעמד סיפר רנ"צ זצ"ל סיפור מפעים: כשנתקרב הרה"ח ר' משה בורשטיין זצ"ל לחסידי ברסלב בפולין ושמע על עניין הקיבוץ בר"ה שהיה אז בלובלין, עשה לו קופה סגורה באופן שלא יוכלו להוציא את הכסף הנכנס ללא שבירתה, וכשנודמן לו איזה ממון היה מכניס לקופה. לפני ר"ה שבר את הקופה והיה שם כסף עבור ב' אנשים, ולקח איתו גם את גיסו לנסיעה ללובלין.

כמו כן אמר בנו הרה"ח ר' נחמן ישראל זצ"ל, שצריך להכניס כל יום איזה מטבע לקופה כזאת, ומרוויחים מכך שני דברים: א' שזוכרים את רביז"ל בכל יום ויום, וכן כשבא זמן הנסיעה לא צריך לוות ח"ו ויש לו מזומן.

וכבר אמר רביז"ל "אֶצְלֵי הַעֶקֶר הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְתַכְף כְּשֶׁחֹלֵף וְעוֹבֵר רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֵי מִטָּה אֲזִי וְשׁוֹמֵעַ אִם מִכֵּין בְּפוֹתַי לְעוֹרֵר לְסִלְיָחוֹת לְשָׁנָה הַבָּאָה כִּי אֵין שׁוֹם זְמַן כָּלָל, כִּי כָּל הַשָּׁנָה חֹלֵף וְעוֹבֵר כְּהֶרֶף עֵינַי" (שיחה"ר רט"ו).

אברך יקר! באם יש לך מה להגיב בעניין חשוב זה, אל תמנע טוב מחברך
שלח אותה לפקס המערכת 1532-5822913, ובע"ה נפרסם זאת בגיליון הבא

הספר שלי

<< המשך מעמ' 6

זה מקושר עפ"י הכלל החמישי, שהרי במערת המכפלה ששם שוכנים אבות הקדושים, לכן אורו גדול מאוד.

שם אות ט' "וְזֶה שְׁטֵעָה יִצְחָק בְּעֵשׂוֹ וְאַהֲבָה אוֹתוֹ וְרָצָה לְבָרְכוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וַיֵּאָהֶב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד בָּפִי". וְתַרְגּוּמוֹ, אֲרִי מְצִידָה הוּא אֲכִיל... כִּי עֶקֶר הַבְּרָכָה שֶׁרָצָה לְבָרְכוֹ הִיָּה בְּעֵשִׂירֹת גְּדוֹל, כִּי סִבֵּר שְׁצָרִיכִים לִתֵּן לוֹ הָעֵשִׂירֹת כִּדִּי שִׂיכָל לַעֲסֹק יוֹתֵר בְּתַקוֹן הַמְּזֻבָּח שֶׁנִּתְּנָהּ עַל יְדֵי עֵשִׂירֹת דִּקְדָּשָׁה כְּשֶׁנּוֹתְנִין מִמָּמוֹנוֹ צִדְקָה הַרְבֵּה לַעֲנִיִּים הַגּוֹנִים בְּאַמֶּת".

לפי לשונות התורה הוא שעשיו רצה לינוק מהקדושה, העשירות, יותר מהכרחיות שלו [שהכרח ליתן לו כדי חיונו], לכן רואים שבענייני הפרנסה מתגבר הקל"י יותר, בזה שמתאחז בשקרים ובלבול הדעת, וכן בענין הצדקה שלעומת הקדושה, שנותנים צדקה לכבודם ולא לש"ש, עי"ש בסוף הסעיף.

כִּי הַהִתְפָּאוֹרוֹת הוּא בְּחִינַת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּחִינַת עַל יִשְׂרָאֵל גְּאוּתוֹ, שְׁמִתְרוֹמֵם, כְּבִיכּוֹל, כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ וְגָדְלוֹ וְתַפְאָרוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל יְדֵי זֶה מֵאִיר אוֹר גְּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כִּי כְּבוֹדוֹ בְּחִינַת אוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וְהָאֶרֶץ הָאֵירָה מִכְבוֹדוֹ".

נראה שרוצה בזה לבאר מה שכתוב בתורה "על ישראל גאותו", כי מכיון שאין מלך בלא עם, וכבודו ית' היינו מלכותו, והתפארותו הוא דווקא ע"י ישראל. וכן לפי"ז מוסבר מה שכתוב בתורה שאור הצדיק גדול מאוד, כי מכיון שמגלה כבודו ומלכותו ית' ע"י ישראל, ואז 'הארץ האירה מכבודו'.

[וכן לפי"ז מיושב הלשון שכתב רביה"ק ש"הצדיק מבקש ומחפש תמיד את הרצונות, שבזה נתקשו הרבה מהו הלשון 'תמיד', הרי לכאורה השגה בזה אינו עבודה 'תמידית' אלא מכיון שכל רגע ה' יתברך בורא רצונות חדשים, א"כ מוטל על הצדיק לבקש תמיד השגתו בהם, ודו"ק].

שם "וּמִי שֶׁמֵּאֲמִין בְּזֶה בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה בּוֹדָאִי לֹא יֵדָאֵג עַל פְּרִנְסָה". ניתן לומר שענין זה מרומז בתורה שע"י הצדיק הנקרא 'צרוך הכסף' מאיר בעולם ע"י "ההון" יוסיף, ונכנסים דיבורי אמונה שלו בעולם, ונתבטלים כל גזירות 'ומיסים וארנוניות' ועי"ז יש להם כוח לחיות באמונה בהש"ת שהוא נותן לחם, ולא יהיו להוטים אחר 'ההון כעפרון'.

באות ז' "וְעַל כֵּן חֲשִׁדִּינוּ לִיה שֶׁשִּׂכַּח שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגֶם הַדַּעַת שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי שְׁלַל הַחֲזִיר הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ מִיַּד מֵאֲחָר שֶׁהִשְׁכִּיר תְּבֻעוֹ בְּזִמְנוֹ וְלֹא נָתַן לוֹ"

כאן מקשר שמה ששוכח את הטוב מעלתו, הוא פגם הדעת, לפי"ז יוצא קשר נפלא על ענין השכחה של הטוב הכבוש, עם מה שכתוב בתחילת התורה על החושך והכסילות של השכל [ש'כח' - ח'ש"ן], כי הטוב ששוכח מעלתו, הוא מהתגברות החושך יותר.

שם אות ח': עַל כֵּן אֲבָרְהָם אֲבִינוּ הִיָּה אִישׁ חֶסֶד וְכו' וּבְכָלִּיּוֹת הָעוֹלָם הִשְׁלָשָׁה אָבוֹת הֵם בְּבְחִינַת כָּלִּיּוֹת הַתְּקוּנִים הַמְּבָאִרִים בְּהַתּוֹרָה עֵי"ש שֶׁמִּבְּאֵר כָּל הַתְּקוּנִי ג' אָבוֹת עַפ"י הַתּוֹרָה.

שבעין קליין...

והוא כבר זקן, הרי הוא מבקש ממנו אם יואיל בטובו להנמיך מעט את קולו בעת התפילה. ר' אליהו הקשיב לדבריו ושאלו בתום לב: "וכי איפה אצחק בסלונים? בשטיבלאך? הלא אין מקום יותר מתאים מבית מדרשו של רבינו ז"ל!" ר' לוי יצחק בשמעו דברים אלו יוצאים מלבו הזך, ענה: "אכן צודק הנך! ואם זה מפריע לי - אני הוא זה שצריך להתפלל בשטיבלאך!"...

כעין זה היה גם עם החסיד ר' שמואל שפירא, שהגיע אליו שמועה כי אחד אמר לר' אליהו שיפסיק מצעקותיו שכן זה מפריע לר' שמואל לעת זקנותו. ויהי אך שמע שאמרו דבר זה בשמו, טרח וניגש לר' אליהו להתנצל ולבקש סליחתו עד שווידא כי אינו מקפיד עליו ואף ימשיך בעבודתו הקדושה...

חדר ברסלב בהר ציון

לזכותו של ר' אליהו נזקפות שעות רבות של תורה, תפילה ועבודת ה' בהר ציון מדי ליל שישי, שם נהגו חבורת העובדים בראשות החסיד ר' הירש ליב ליפל ואתם עמם צעירים וצורבים, ביניהם ר' שמואל שפירא זצ"ל ובניו שיבדל"ח, לבלות החל מחצות הלילה בתורה ובתפילה ודיבורי התחזקות והתעוררות, עד אחרי תפילת ותיקין. לשם כך הוקצה באחד מפינות היכל הציון חדר ושמו יקרא "חדר ברסלב" בו היו מרוכזים ספרי לימוד וספרי רבינו הקדוש לרווחת הציבור.

ור' אלי' ברוב מסירותו לקח על עצמו את תפקיד ניהול וסידור המקום, אותו מילא בנאמנות ובמסירות קרוב לארבעים שנה. עם השנים הוא רכש שולחנות וספסלים מתקפלים, אותם היה מוציא מידי ליל שישי לאולם הסמוך, שהיה הופך לבית מדרש מלא בצורבים שעסקו בתורה ובתפילה כל הלילה, ור' אלי' עומד עליהם ומשמשם, כשהוא דואג לשתייה חמה ומזונות, כאשר הוא מתרים לשם כך נדיבי לב לקחת חלק בהוצאות, ואדהכי והכי שוקע הוא עצמו בערימה של ספרים, וממלא דפים שלמים בחידושי תורה ופרפראות.

ר' אלי' היה מלומדי ישיבת "שער השמים" ללימוד הנגלה והנסתר, כאשר בני הישיבה ומגידי השיעורים מספרים בהערצה על התמדתו בתורה ועל החידושים הנפלאים שהשאיר אחריו בכתבי היד הרבים.

נלב"ע לאחר ייסורים ממושכים שקיבלם באהבה ביום ל' מנחם-אב - א' דר"ח אלול תשס"ג, והובא למנוחות בחלקת חסידי ברסלב בהר הזיתים. יהא זכרו ברוך.

יום ב' דראש השנה שנת תשמ"ג, היכל ציונו של העיר וקדיש באתרא קדישא מירון.

התפילה הסתיימה זה לא מכבר ולאחריה גם סעודת החג, הזריזים מבין אנשי שלומינו כבר חזרו להיכל הציון לעסוק כל אחד בעניניו, אם להשלמת הסדרים קבועים אם לתפילה והתבודדות. לפתע סדרות קולות איומות מחרירות את הכתלים: אוי! אוי! אוי! אוי!...

באחד מהחדרים שלמעלה ישב בחור 'מקורב'. שזו לו הפעם הראשונה בחייו שהוא זוכה להשתתף בקיבוץ במירון. הוא נבהל מאוד לשמע הקולות וירד מיד לציון אולי מישוהו צריך עזרה, אך לתדהמתו הוא רואה כי הצועק הוא לא אחר מאשר החסיד ר' אליהו בערגער שעומד רכון על הציון וצועק 'שבעין קליין', זעקות שהיה בהם כדי להמיס לב אבן, זעקות שנמשכו עד קרוב לשעת מנחה.

ר' אליהו בערגער נולד בארה"ב בשנת תש"ד, לאביו ר' שלמה. בצעירותו נתקרב ע"י אחיו הגדול ר' לייבל ז"ל. עם השנים עלה להשתקע בארץ הקודש, והתקרב מאוד להחסידי ר' הירש לייב ליפל ואף קיבל ממנו רבות.

כעבור כמה שנים מנישואיו ועדיין לא נפקד בזש"ק, החל ר' אלי' להרבות להשתטח על קברי הצדיקים, כשהוא מעתיר בתפילות וצעקות על כך, עד שכעבור עשר שנים מנישואיו זכה לישועה באופן פלאי, כאשר ראו במוחש כי זכה לכך רק בכח התפילה.

היה מקיים את עצת רביה"ק לצעוק ע' קליין בתמימות ופשטות בכל עת מצוא, במשך עשרות בשנים, ומנהג קבוע היה לו מידי שנה בשנה, בימי ראש השנה לאחר סעודת היום, לתפוס את מקומו על יד ציון הרשב"י ולצעוק בגניחות וזעקות מעומק ליבו בקולות גדולים ונוראים. מנהגו זה, שהחזיק בו במשך עשרות שנים, חרוט על ליבם של אנ"ש מהקיבוץ במירון, כאשר בחצר והיכל הרשב"י היו מהדהדות זעקותיו של ר' אלי'.

כך גם כאשר נפתחו שערי ציון וחזרו לקיים את הקיבוץ באומן, היה ממשיך במנהגו לבוא אל הציון הק' ביום ב' דר"ה ולצעוק מעמקי לבבו...

לא רק בהתבודדות ולא רק בראש השנה, אלא אף מדי ליל שישי נשמעו זעקותיו בהר ציון וגם בכל תפילה שמעו את קולו ברמה, גם כאשר לא התפלל בין חסידי ברסלב. גם כאשר היה מתפלל למשך תקופה ארוכה תפילת שחרית 'ל'ותיקין' בבית כנסת בשכונת פאג", ובשעונו המדויק היה נעמד לשמונה עשרה בדיוק בנץ החמה, כך שכל המתפללים ידעו כי כאשר ר' אליהו אווזו בתהילות לאל עליון, צריך כבר להתכונן לשמו"ע... היה מקיים את תפילתו כדרכו בקולי קולות, מבלי ליבוש מפני המלעיגים.

ומדה טובה מרובה, כאשר כן זכה להתפלל עם אנ"ש, היו קולות התפילה שלו מתגברים בכפלי כפליים. בהקשר לכך מסופר: לעת זקנותו של החסיד ר' לוי יצחק בנדר, ניגש אל ר' אליהו בערגער וביקש ממנו היות

מסע הקודש – רבי נפתלי כ"ץ באיסטנבול

את המאמרים הבאים עלינו לטובה נקדיש אי"ה לעקוב אחר מסלול מסע הקודש של רבינו הננמ"ח זיע"א לארץ ישראל, ונתעכב בנקודות שונות ובלתי מוכרות בהם ביקר רבינו, כשהכוונה לאותם קברי הצדיקים ומקומות הקדושים אשר עדיין לא נודע טיבם בעולם, וכאן זו ההזדמנות להאריך אודותם. אמנם אין כוונתנו להתעכב בכל המקומות והאתרים שרבינו עבר בהם, או משום שאין תועלת מיוחדת בידיעתם וזיהויים, או משום שהם מקומות מפורסמים וידועים לכל.

ובכן רבינו יצא מביתו במעדודיוקא בעיצומו של יום ל"ג בעומר תקנ"ח לעבר אודסה, משם הפליג לעיר איסטנבול, בה התעכב מספר חודשים, במהלכם השתטח על ציונו הקדוש של הגאון הקדוש רבי נפתלי כ"ץ זיע"א בעל "סמיכת חכמים", עליו ועל ציונו הקדוש נרחיב במאמר הנוכחי בעז"ה.

במאמרנו הבא אי"ה נמשיך במסע הקודש, החל בנמל יפו, שם הושלך יונה הנביא למצולות, ומשם למערת אליהו בחיפה ושאר המקומות הקדושים בארץ ישראל בהם ביקר רבינו הקדוש.

העיר איסטנבול

עיר עתיקת יומין ביותר היא העיר איסטנבול, שזכתה במשך השנים לכמה וכמה שמות. לפעמים היא נקראת 'קושטא', או 'קושטנדינא', לפעמים 'קונסטנטינופול' ואילו בכתבי רבינו ומוהרנ"ת היא נקראה בקצרה 'סטנבול'. קהילה גדולה בישראל היתה קיימת בה במשך כל השנים, רובה יוצאי ספרד וארצות המזרח ומיעוטה בני אשכנז שהתרכזו ברובע 'גליטא' וכפי שמרחיב מוהרנ"ת בסיפור נסיעתו לא"י כשהוא מתאר את הרובעים השונים בעיר וההבדלים ביניהם.

ברובע "אורטאקוי" קיים בית-החיים עתיק מאד, אשר רוב רובם של הקברים אינם ניתנים כיום לזיהוי, בפרט לאחר שבית הקברות סבל מהזנחה רבת שנים, בהם הולאמו חלקים ממנו ואף נסלל כביש במרכזו. הקבר המפורסם ביותר הוא של רבי נפתלי כ"ץ בעל סמיכת חכמים שנשתלק ונקבר שם בדרכו לארץ ישראל.

בית הקברות שוכן בצד האירופאי של איסטנבול, על גבי מדרון תלול המשתפל עד לחופי מיצר בוספורוס, שהיא רצועת מים באורך 30 ק"מ המחברת בין הים התיכון לים השחור, ומעברו השני נמצא הצד האסיאתי של העיר. מוהרנ"ת בתיאוריו מספר כיצד היה עובר את המיצר כמה פעמים בסירות רעועות כדי לנוע מרובע אחד של העיר למשנהו, בעיקר כדי להפיץ ולמכור את ספרי רבינו הקדוש.

בעמדנו ליד הציון של רבי נפתלי נשקף מול עינינו "גשר הבוספורוס" המחבר בין יבשת אירופה ליבשת אסיה, כשהוא תלוי מעל גבי מיצר הים.

השתטחות רבינו הקדוש

הרפתקאות מסמרות שיער עבר רבינו הקדוש בעת שהותו בעיר

איסטנבול בירת טורקיה בדרכו לארץ ישראל, אין כאן המקום לפרט את כולם, והרי הם מפורשים בספר "שבחי הר"ן". הבולטת שבהם היא העובדה שרבינו הקדוש החליט בדעתו הגדולה שאין לנו השגה בו, להסתיר את זהותו האמיתית, כאשר עקב כך ניסו לזהותו בטעות כשליח שבא להלהיט את אש המחלוקת ששררה אז בין כמה מגדולי החסידות בנוגע למעוה ארץ ישראל. מובן שרבינו סבל בזיונות נוראים עקב זיהוי שקרי זה. גם לאחר זמן כאשר נודע זהותו האמיתית להרה"ק ר' זאב מטשערני-אוסטראה זי"ע ששהה אז באיסטנבול, עדיין הקפיד רבינו לעשות "מעשי קטנות" כשהוא מגלה לאחר מכן כי לא היה לו שום אפשרות לזכות להגיע לארץ ישראל אם לא היה עושה פעולות אלו.

בכל אופן כך מתואר בשבחי הר"ן (י"ב) ההשתטחות הנוראה והמסוכנת (!) של רבינו בקברו של בעל הסמיכת חכמים: "וְהָיָה שֶׁם עַל קֶבֶר שֶׁל ר' נִפְתָּלִי ז"ל, וְכָל מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו בְּסִטְנָבּוּל בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת תִּקְצָר הַמוֹן יְרִיעוֹת לְסִפּוֹר. וְכָפִי הַמוֹבֵן מִדְּבָרָיו, שֶׁהָיָה שֶׁם, בְּסִפְנֵה גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה וְהָיָה סָבוּר שְׂבֻדָּאִי יְהִי נִשְׁאָר שֶׁם, דְּהֵינּוּ שִׁסְתָּלֵק שֶׁם אֶף הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָשָׂה עִמּוֹ נִסִּים הַרְבֵּה וְעָבַר עַל הַכָּל. וְהַקְטָנוֹת הַנִּלְהוּעִיל לֹא מָאֵד. גַּם כְּשֶׁבָּא מִהַקְבֵּר שֶׁל ר' נִפְתָּלִי, נָפַל פֶּתָאֵם עַל הָאָרֶץ וְשָׁכַב כָּךְ כְּמֵה שְׁעוֹת. וְאַחֲרֵיכֵן הִנִּיחוּ אוֹתוֹ עַל הַמִּטָּה וְשָׁכַב שֶׁם כָּל הַלַּיְלָה עַד לַמַּחֲרֵת חֲצִי הַיּוֹם. וְהָיָה שֶׁכָּב כְּמוֹ שֶׁנִּגְנַע עַד שֶׁעָזְרוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁקָּם מִמִּטָּתוֹ וְחָזַר לְאֵיתָנוּ. וְהָיָה לוֹ סִפְנוֹת גְּדוֹלוֹת רַבּוֹת וְעֲצוּמוֹת, וּמְנִיעוֹת אֵין מִסָּפֵר בְּכָל עֵת וּבְכָל רֵגַע שֶׁם. וְאָמַר שֶׁהִזְיוֹנוֹת וְהַקְטָנוֹת הַנִּלְהוּעִיל לֹא מָאֵד כִּנְל".

מה היתה אותה סכנה שריחפה על ראשו של רבינו בעת השתטחותו על ציון רבי נפתלי אין אנו יודעים בבירור, אולם בספר שיח שרפי קודש (חלק ו' אות כ"ד) מובאים דברים אלה: "על המספר בספר שבחי הר"ן

בית החיים העתיק ברובע "אורטאקוי" שבאיסטנבול. (הכתובת שיש להראות לנהג היא: Ortakoy Jewish Cemetery).

תולדותיו של צדיק

במסגרת זו לא נוכל להקיף אפילו במעט את דמותו הנוראה של רבי נפתלי כ"ץ, המוזכר בסילודין זה מאות בשנים בכל תפוצות ישראל, נזכיר רק מספר פרטים מתוך תולדותיו כפי שמובא בספרים.

רבי נפתלי נולד בשנת ת"כ לאביו הגאון הגדול בדורו רבי יצחק כ"ץ אב"ד סטעפאן ואח"כ בלובלין. בילדותו למד אצל הגאון ר' יהושע חריף מפרעמיסלא. כפי המקובל הרי שבילדותו נשבה ע"י הקדרים (הטטרים הפראים) שסחבוהו עמם הרחק מבית הוריו והיה בצרה ומצוקה גדולה עד שבחסדי ה' ניצל מידם ועלה בידו לשוב לבית הוריו ומאז נתעלה מעלה ושמעו הולך בכל מדינת אשכנז ופולין.

בהגיעו לפרק האיש מקדש נשא לאשה את מרת אסתר שיינדל בת הגאון האדיר הר"ר שמואל שמעלקא אב"ד אוסטראה, שהיה מצאצאי רבינו הרא"ש ולמעלה עד דוד המלך ע"ה. כאשר נפטר חמיו בשנת תמ"ז שמו עליו כתר הרבנות של ק"ק אוסטראה והוא בן עשרים ושבע שנה. אולם שנתיים לאחר מכן, כאשר נפטר הגה"ק ר' ישעי' הורוויץ נכד השל"ה הקדוש אב"ד פוזנא, נבחר הוא למלא את מקומו בעוד שלא מלאו לו שלשים שנה לימי חייו. חמש עשרה שנים לאחר מכן בשנת תס"ד הוכתר כאב"ד העיר המעטירה פראנקפורט דמיין, שם כיהן במשך כשבע שנים.

במשך השנים חיבר כמה וכמה ספרים, ביניהם הספר "ברכת ה'" שהוא בעצם כולל את שני הספרים "סמיכת חכמים" המבאר את סמיכות המסכתות זו לזו, ו"קדושה וברכה" שהוא ביאורים וחיידושים על הגמרא מסכת ברכות, כך שמדובר בשלשה שמות לספר אחד. אולם שמו לדורות הונצח דווקא בשם הספר "סמיכת חכמים".

בשנת תע"א ביום כ"ד טבת פרצה שריפה נוראה בעיר פרנקפורט דמיין, שכילתה כחמש מאות בתים והביאה לנספים רבים. האש יצאה מכיוון ביתו של רבי נפתלי ועקב הפרסום על ידיעותיו בקבלה מעשית נפוצה שמועה שקרית כי רבי נפתלי אשם בהצתת הדליקה. העלילה עשתה לה כנפיים ורבי נפתלי הוכרח לעזוב את העיר ולהמלט על נפשו.

כאן התחילה מסכת נדודיו, כאשר ברח משם לפראג, שם התקבל אמנם בכבוד גדול אך נאלץ להמשיך בדרכו משם לברעסלוי ומשם חזר לק"ק פוזנא על זמן מה, ומשם המשיך לאוסטראה שם כיהן ברבנות בנו הגאון רבי בצלאל וישב שם עד שנת תע"ח, אז נתקבל לאב"ד דק"ק צפת תובב"א שבארץ ישראל, וגמר בדעתו לעלות לארץ הקדושה הוא עם כל בני ביתו וישם לדרך פעמיו, כאשר המון רב וגדולי הרבנים נהרו אחריו ללוותו.

בדרכו הגיע לאיסטנבול, שמה חרדו לקראתו כל ראשי חכמי הדור, ובהיותו שמה הראה נפלאות וכל העם ענו אחריו מקודש. בספר 'מסעות ירושלים' מביא עדות בשם הסב"ק רבי שלמה אליעזר אלפאנדרי (שמוצאו מאיסטנבול) שהיה מספר כי כאשר הגיע רבי נפתלי לעיר ברצונו לעלות משם לארץ הקדושה, הכירו זקנו מהר"ח אלפאנדרי ויעצו שישאר לגור שם ואף בנה עבורו בית כנסת גדול לו ולשמו (בית כנסת זה אמנם מוזכר בדברי הנוסעים בשנים מאוחרות יותר).

בספר 'מסעות ירושלים' שם ממשיך לספר סיפור נורא על שהותו בעיר, וזה לשונו: "אח"כ היו לרבי נפתלי שם שונאים ושלח לו זקינו (הרב אלפאנדרי) קסת הסופר וקולמוס בתיבת זהב וגם חרב גדולה של זהב, ואמר שבחר זה יעמוד נגד שונאיו, ומאז מי שדיבר לנגד הרב רבי נפתלי דיבור כל-דהו, מיד נפל לא יוסיף לקום, וכל העם שמעו וייראו וישב בנוח שלום. ואח"כ נמסרה החרב להמלך והצליח במלחמותיו שהיו לו אז".

עדות לשהותו של רבי נפתלי בעיר אנו מוצאים גם בספה"ק תיקוני זוהר

(סימן שבעת שְׁהִיָּה רַבִּינוּ הַשְּׁתִּטַּח עַל צִיוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק רַבִּי נִפְתָּלִי כ"ץ זצ"ל וְכִידּוּעַ חֶשֶׁב אַחֵר כִּךָּ רַבִּינוּ שֵׁיטְלֵק שָׁם וכו'. מְסַפְּרִים, שְׁהִיָּה זֶה גַּם מִפְּאֵת הַדָּבָר שֶׁבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ רַבִּי נִפְתָּלִי שְׁרוּצָה שֵׁיטְמָן בְּסֻמוֹךְ אֱלִי"ו - - -

כאן המקום להעיר, כי שלא כפי שמובא במספר מקורות, רבינו הקדוש אינו מתייחס לרבי נפתלי כ"ץ בעל סמיכת חכמים, אלא

מתייחס לרבי נפתלי כ"ץ 'הראשון' בעל פירות גינוסר, (נפטר בשנת ת"ט ונכדו בעל הסמיכת חכמים שנולד בשנת ת"כ אכן נקרא על שמו), שהוא היה בנו של ר' יצחק כ"ץ חתן המהר"ל מפראג, ואין כאן המקום להאריך בזה.

השתטחות הנוסעים לארץ ישראל

הדרך מאירופה לארץ ישראל מאז ועד היום הזה עוברת בדרך כלל דרך מדינת טורקיה. רבינו לא היה הראשון וגם לא האחרון שניצל את המעבר דרך איסטנבול בירת טורקיה, כדי לזכות ולהשתטח על ציונו של רבי נפתלי כ"ץ. כפי שמסופר בתולדות החסידות הרי שגם הבעש"ט הקדוש זקנו של רבינו, בדרכו המפורסמת לארץ ישראל (בסיפור שנוהגים לספר בשיביעי של פסח) שהה באיסטנבול, ואף הוא השתטח על ציונו של רבי נפתלי. גם על הרה"ק בעל התניא מובא כזאת. ובספר דור דעה אף מציין כי גם אצל הבעש"ט והבעל התניא "כשבאו לעיר קונסטנטינופול השתטחו על קברו ובא אליהם בחלום שישובו לביתם שבאם לא אזי מוכרח שימותו שם ולא יגיעו לא"י בשום אופן".

גם בשנים מאוחרות יותר אנו מוצאים כי הרה"ק ר' אהרן מבעלזא במסע בריחתו מגיא ההריגה בשנות השואה, כאשר עבר דרך איסטנבול, מפאת חולשתו נבצר ממנו לעלות בעצמו, למרות רצונו העז עקב היותו מגזע קדשו של רבי נפתלי כ"ץ, לכן שלח את אחיו רבי מרדכי מבילגוריא ביחד עם עוד שני יהודים חשובים בתור בית-דין לצעוק ולהתחנן על שארית פליטת ישראל, כשהוא מזהירם שידברו אל הצדיק רבי נפתלי "כמו שמדברים אל אדם ח"י" (ספר היחס לבית עליאש עמ' 7).

כמובן שאצל חסידי ברסלב ישנה חשיבות מיוחדת להשתטח במקום קדוש זה, לאחר שרבינו הקדוש בעצמו השתטח שם במסירות נפש כנזכר לעיל. כך אנו מוצאים את החסיד רבי שמואל העשיל פרידמן מספר ביומנו "תולדות שמואל" שבדרכו לארץ ישראל בשנת תר"ס השתטח על ציונו של רבי נפתלי כ"ץ: "וְהִלְכְּנוּ לְאַטְאטֵי, וְזָכִינוּ לְהִיּוֹת עַל צִיוֹן הָרֵב הַצַּדִּיק הַמְּפָרָס וכו' מוֹרֵנוּ הָרֵב ר' נִפְתָּלִי כ"ץ זָצוּק"ל. וּמִשְׁמָה הִלְכְּנוּ לְהִקְהֵל קָדוֹשׁ (כך מכנים יהודי איסטנבול את בית הכנסת) אֲשֶׁר שְׁמָה, וְנִתְּנוּ לָנוּ שְׁמָה שְׁשִׁים קָאִפִּיקוֹת, וְהִתְפַּלְלָנוּ שְׁמָה מְנַחָה". וגם בימינו אלה כאשר חסידי ברסלב עושים את דרכם לאומן, לפעמים דרך איסטנבול בטיסות מעבר, הרי שהם מנצלים את ההזדמנות ונוסעים מרחק של כחצי שעת נסיעה משדה התעופה לעבר

קבר רבי נפתלי כ"ץ - תמונה משנת תש"פ

המצבה יניחו כלי לקלוט את הטל היורד לפנות בוקר ואת טיפות הגשם, וכל זאת כדי שכך יהיה לעופות מים לשתות, שכן בית הקברות הינו סמוך לים אשר מימיו מלוחים ואינם ראויים לשתיה.

על מצבתו צוה שלא יכתבו שום שבחים, ורק יצינו את יחוסו, וזה נוסח המצבה ע"פ צוואתו: "פה נטמן הרב מו"ה נפתלי כ"ץ זל"ה, בן הרב הגדול המופלג בדורו מו"ה יצחק כ"ץ זל"ה משלשלת היחס כמה גאוני ארץ ראשי משפחתו מכל הצדדים ויחוס כהונה עד אהרן הכהן לא"ל עליון, נתבקש בישיבה של מעלה כ"ד טבת שנת כי לא תעז"ב נפשי לשאול".

לפי המסופר בספר 'גזע פאר' (16) הרי שרבי נפתלי נקבר בסמוך לקבר אחד מזקניו הרה"ק ר' יצחק כ"ץ ששימש כרב הרובע האשכנזי גאליטא ונקבר שנים רבות לפניו באותו בית החיים (כיום אין ידוע היכן קברו), לפי מקור זה, ר' יצחק היה בנו של הנשיא רבי עקיבא כ"ץ מאובין שקיבל את הכינוי "רבי עקיבא - כ"ה תברכו" היות והתברך בכ"ה ילדים, "ב בנים זכרים וי"ג בנות אשר י"ב מתוכם נישאו לכהנים והי"ג נישאה לר' שבתי שעפטיל הורוויץ אבי אביו של השל"ה הקדוש שהיה לוי. כאשר היה מגיע יום טוב היו כל הצאצאים מגיעים לעיר פראג לאביהם רבי עקיבא, והיו ניגשים לדוכן י"ב הבנים וי"ב החתנים וביחד עם אביהם ר' עקיבא היו כ"ה מברכים על הדוכן לקיים מה שנאמר "כ"ה תברכו", ואילו גיסם הלוי היה נוטל את הידים לכולם.

טוב לצדיק טוב לשכנו

האמת אגיד, שכאשר זכיתי, כותב השורות, להיות לראשונה בציונו הקדוש בחזור מהקיבוץ בראש השנה באומן שנת תש"פ, נוראות

מצבת דינה אליאש מימין לרבי נפתלי

בית החיים העתיק
משמאל ציון רבי נפתלי, מימין נשקף מיצר הבוספורוס

שנדפס "באורטה (אורטאקווי) קיילאס הסמוך לקושטאנדינה" שם מודפסת הסכמתו להדפסת הספר כשהוא חותם עצמו: "נאם המתנועע על כנפי התנועה לעוף בגבעות ולדלג בהרים לעזוב את הארץ אדמת נכר להתהלך לפני ה' בארצות החיים ללחוך עפרותיה ולנשק רגבותיה החותם פה עיר קושטנדינא היום ר"ח אלול שנת ת'גזור ע"ל ח"יים לפ"ק נפתלי הכהן".

למרבה הצער נחלה שם ולא זכה להוציא מחשבתו לפועל לעלות לא"י ונסתלק לבית עולמו ביום כ"ד טבת שנת תע"ט בדיוק באותו יום אשר שמונה שנים לפני כן יצאה השריפה הגדולה בפרנקפורט שבעבורה הוכרח לנדוד בארץ.

גדולתו במסורת אנ"ש

גדולות ונצורות היו מספרים באומאן של מעלה על גדולתו של רבי נפתלי כ"ץ. וכך סיפר רלו"צ (שיש"ק ח"ג תקצ"ח): "מ'צאו פעם קמיע שנתן רבי נפתלי כ"ץ זצ"ל נגד איהו רוח שנתלבש באיש אחד, והיה כתוב בו 'לך אל אומין פלך קיב אל יער גרעקוב כי שם מקומך'. (וראה בחיי מוהר"ן מה ש'אמר רבנו ש'עיר אומין הוא בבחינת קצה הקדשה בבחינת 'עיר קצה גבולך' ע"ן שם). ולא זו בלבד אלא שכמאה שנים לאחר מכן כאשר רבינו השתקע בעיר אומאן בשנת תק"ע 'היה הולך להתבודד מחוץ לעיר ב'יער הנקרא יער גרעקוב. ב'יער הזה היה מקום תפלות. ושם מ'צאו את הקמיע מהצדיק רבי נפתלי כ"ץ בעל סמיכות חכמים שכתב והשביע רוחו וכו'" (שם ח"ה ע"ז), בענין זה יצוין כי מקובל שגם ראב"ן בחר לו מקום להתבודדות דווקא באיזור זה של יער גרעקוב, למרות ששאר אנ"ש פחדו ללכת לשם, ויהי לפלא.

אודות הנהגתו הנוראה של רבי נפתלי בקימת חצות מסופר (שם ח"ו תקמ"ט-תק"נ) "הצדיק רבי זושא זצ"ל היה מתעורר וקם מדי לילה לקימת חצות בהתעוררות גדולה מאד, וש'מעו איהו ש'אומר וכו'פ ל'עצמו: 'זושא זושא בית המקדש עדין חרב והנה שוכב עדין במטה'. 'זושא זושא דער בית המקדש איז נאף חרוב און דו ליגסט נאך אין בעט'. ותיכף קם בזריזות מעל 'צוועו לעריכת התקון. וכן ש'מעו עוד צדיקים ש'מדרים ומעוררים עצמם קעין זה. כמו כן מספרים על הרבה צדיקים הפורשים כרבי נפתלי כ"ץ זצ"ל ועוד צדיקים קדושים שהיו יושנים על המטה כש'אבן מנחת לראשם, וכשהגיע עת חצות לילה היו מתעוררים עצמם בדבורים כאלו עד ש'נש'מטו ממטתם לקום ולעבד את ה' אשרי להם".

עוד היו אנ"ש מצטטים בשם רבי נפתלי (שם ח"ג תר"ו): "רבי נפתלי כ"ץ זכרנו-לברכה אמר פעם בגנות המתפארים ע'צמן בגדלות ב'פ'סוסם של ש'קר, ש'פא'שר חור'טים על מצבתם 'צדיק ולמדן', שואגים בשמים ומכריזים: 'ש'ק'רן וכו'בן".

על הסתלקותו הנוראה של רבי נפתלי סיפר הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר ז"ל כך: "כ'ידוע הסתלק רבי נפתלי כ"ץ זצ"ל בעל 'סמיכת חכמים' בעיר סטאנבול בדרך נסיעתו לארץ-ישראל, מחמת הפ'סוס הרב שהיה לו בבואו לסטאנבול, כי באו לקבל פ'ניו א'לפים מ'ישראל, ומספר ש'לפני הסתלקותו בשכבו על ע'רש ד'וי, נכנס אחד לבוש במעיל פ'רוה מ'הדר לחדרו, ב'ראות אותו רבי נפתלי זכרנו-לברכה פ'נה אליו בקפידה ואמר לו: 'וכי מי הר'שה לך ל'כנס ל'כאן, צא מ'כאן', וי'צא, ותיכף לה'טה א'ש סביב מטתו, וב'רחו כל העומדים מ'חדרו, וכ'שחזרו אחר-כך למטתו כ'בר היה אחר הסתלקותו". (שיח שרפי קודש ח"ג תקצ"ט).

חלקת מחוקק ספון

רבי נפתלי הובא לקבורה בבית החיים העתיק, כשהוא נותן בצוואתו הוראות מפורשות על אופן הקבורה, התכריכים ושאר הפרטים. בין השאר מסופר שביקש שיניחו את המצבה על קברו לא בעמידה כמנהג חו"ל וגם לא בשכיבה כמנהג ארץ ישראל, אלא בצורת שיפוע, ובשולי

לנו הקיבוץ ההיסטורי בראש השנה תר"פ, בו השתתף רבי לוי יצחק במסירות נפש, ושנים לאחר מכן היה מספר כי באותה שנה הגיעו מחוץ לאומן רק מניין יהודים, ביניהם זקני החסיד ר' יעקב זאב הכהן ברזסקי ז"ל.

לר' משה עליאש הי"ד היתה בת בשם רויזה דינה, שהיתה נשואה לר' אליהו ב"ר נפתלי הכהן טשרנובילסקי. כאשר הם ראו את פני הסכנה נמלטו על נפשם, יתכן שמשאת נפשם היתה ארץ ישראל, אולם בהיותם באיסטנבול חלתה האשה קשות כאשר היא בת 39 שנה בלבד. לפי המסופר היא קראה למיטת חליה במלון את אחד ממכריה ממשפחת סגל ואמרה לו כי היות והיא הולכת למות, הרי שהיא מבקשת ממנו הבטחה שיקברו אותה ליד קבר סבה הצדיק רבי נפתלי כ"ץ... כשהיא מפרטת לו באר היטב כיצד היא מתייחסת לרבי נפתלי. היא גם ביקשה שאת מיטתה לא יובילו בעגלת המתים העירונית המשמשת גם לנכרים, אלא יובילו אותה בידים כמנהג ישראל מקדמת דנא. בסיימה את דבריה ביקשה ממנו מחזור כדי לומר את הוידוי של יום הכיפורים - - -

למחרת היום נפטרה מרת דינה לבית עולמה, ואותו סגל עלה לבית הדין וסיפר בפני הדיינים את בקשתה של הנפטרת בהיותה שכיב מרע. הדיינים השתוממו מאד על בקשה כזו, והוחלט לנסות למלא את בקשתה רק אם יהיה מקום פנוי באותו בית החיים העתיק שכבר לא קברו בו באותם שנים. והנה למרבה הפלא התגלה כי בצד ימין לקבר רבי נפתלי ישנה חלקת קרקע פנויה לגמרי ושם נקברה מרת רויזה דינה כפי בקשתה, המיטה הובלה בידים כפי צוואתה וכבוד גדול עשו לה במותה, והדבר אף נחקק ע"ג מצבתה. יצוין שבאותה הזדמנות שופץ גם קברו של רבי נפתלי שהיה עד אז מוזנח ביותר. (מתוך ספר היחס למשפחת עליאש).

כך נפתרה התעלומה, כאשר זכינו לדעת כי מדובר בנכדתו של רבי נפתלי, ניצולת הפרעות באומן שבאוקראינה, שהתגלגלה עד לכאן ונקברה בסמוך לזקנה הגדול. ויה"ר שימליץ טוב בעדנו ובעל כל קהל ישראל אכ"ר.

הגשר המחבר בין היבשות כפי שנשקף מצינור רבי נפתלי

נפלאתי על כי בצד ימין בצמוד למצבת רבי נפתלי קבורה אשה בשם "רויזה דינה טשרנאבילסקי-עליאש" שנפטרה בשנת תרפ"א. הדבר גרם לי לפקפק האם אכן המצבה המצויינת כיום היא אמנם על מקומה האמיתי, שכן כיצד יתכן שיקברו אשה מסויימת בצמוד לקברו של אותו צדיק קדוש ונורא?

אולם למרבה הפלא מצאתי בכתובים כי סיפור מעניין מאד מסתתר כאן. ובכן, מדובר באשה אשכנזית דווקא, מגזע היחס, ולא סתם יחס אלא מוצאה ומקום הולדתה הוא לא אחר מאשר העיר אומן, בה טמון רביה"ק הננמ"ח זיע"א, והיא מתייחסת לרבי נפתלי כ"ץ בעל סמיכת חכמים. ומעשה שהיה כך היה:

היה זה בעת הפרעות האימות באוקראינה בשנת תרע"ט כאשר ה"באנדעס" הידועים לשמצה פשטו על העיר אומן ורצחו שם נפשות רבות בישראל. בין הקרבנות מתושבי העיר היו ר' משה עליאש, אשתו רחל (בת ר' יהודה לייב ב"ר מרדכי ברנשטיין הנדיב הידוע מאומן) אמה יהודית ובנה ר' שמואל ברנשטיין ובנו סנדר ה' יקום דמם. הדבר גרם לעזוזה נורא, בפרט שהמאורעות נמשכו חודשים רבים, בהם ידוע

בס"ד

**פי אגרות שְׁלָנֵינוּ הֵם
רְפוּאוֹת יְקָרוֹת. פִּי פֶלֶם
נוֹבְעִים מִמֵּעֵין הַיּוֹצֵא
מִבֵּית ה', אֲשֶׁר כָּל פְּרִי
לְמֵאכָל וְעַלֵּיהֶוּ לְתִרּוּפָה
... אֲשֶׁר הֵם רְפוּאָתֵנוּ
וְחַיֵּינוּ לְנֶצַח!**

נתן מברסלב

**אסור לזוותר על
התרופה היומית**

**ביום ראשון - פרשת צו - ח' ניסן
נתחיל כולנו כאחד
ספה"ק "עלים לתרופה"
מכתב ליום, בסדר הלימוד היומי**

שיעור יומי ב"קול מורשת הנחל" 02-502-6343 שלוחה 51

**ומסיפין ברכה
למשמר היוצא**

כאן המקום להביע,
בשם מאות שומעי
השיעור היומי ב"קול
מורשת הנחל", את
מיטב ברבותינו קדם
האברך היקר

הרי"ר מנחם מנדל פיין הי"ו
על מסירותו הנפלאה
במסירת שיעור
תמידין בסדרן
בספה"ק
"סיפורי מעשיות"

יהי ה' עמו ויעל,
להמשיך בהפצת אורו
של רביה"ק ביתר שאת
ועוז, מתוך הרחבת
הדעת וסייעתא דשמיא
ובכל אשר יפנה יעשה
ויצליח

חודש אדר חודש שמרבין בו שמחה תשפ"א

לכבוד המו"ל הגליון הנפלא אשר בשם "מימי הנחל" יקרא הע"י שלו וברכה!

רציתי להאיר ולהעיר על הגליון האחרון (גליון מ"ז) כמה וכמה דברים בס"ד,

א. מש"כ הרב ש.מ. חשין במאמרו הנפלא בסוף המאמר מענין מה שאמר החוזה מלובלין ז"ל על קברו של הגה"ק רבי שכנא מלובלין (חותן הרמ"א) יע"ש, יש להוסיף ע"ז עוד ענין בזה מש"כ האדמו"ר ממנוקאטש ז"ל בספרו "דברי תורה" (ח"א ס' צ"ו) וז"ל: שמעתי מחסיד זקן א' בשם רבינו הק' החוזה מלובלין ז"ע. כי דרכו ה' לצוות לילך בעת צרה להתפלל על קבר הגאון הק' ר' שכנא ז"ע השוכן שמה בלובלין, ופ"א באו לפניו להתפלל על חולה א' בחוה"מ וצויה לילך על קבר הנ"ל. ושאלוהו הלא היום חוה"מ, ואמר מה זה אם יו"ט הוא או חוה"מ, כי רק הנשמות עולות למעלה וגם חלק הנפש השוכן על הקבר, אבל ההבלא דגרמא נשאר גם אז עד התחי', וכח קדושת ההבלא דגרמא של הר"ר שכנא הנ"ל עדיף יותר גם משאר ציון של אחר עכ"ד.

ב. מש"כ הרה"ג ר' בצלאל גלינסקי שליט"א (במכתבים) שאינו יודע מי היה לפני מי הרב אלפייא או הרב דוויק? לפי מה שבררתי הרי הרב דוויק נפטר כמה שנים לפני הרב אלפייא.

ג. מה שהביא הרב חשין שליט"א במאמר הנ"ל מספר "עדן ציון" להג"ר ישעי' הורביץ זצ"ל שמנוחתו כבוד של הושע הנביא היא במקום שהערביים קוראים לו נבי איסא (והוא נמצא ברחוב היהודים בעיר העתיקה בחצר בית אבוועלפ"י ולפ"ז קברו של הרב מאפסא סמוך לקבר הושע שם וכמ"ש שם הרב חשין יע"ש), יש לי להעיר על זה כמה וכמה דברים לענ"ד.

1) אם המנח"א מעיד שבהיותו בטבר' חקר ודרש אצל זקני העיר איפה מקום ציון הרב מאפסא, ואכן הם הראו לו אבן אחת בבית החיים שקבלה בידם ששם מנוחתו כבוד (וכאשר מובא בספר מסעות ירושלים) וא"כ איך נוכל לחדש מעצמינו מקום חדש למנוחת הרב מאפסא (ברחוב היהודים וכו') אשר זה סותר לקבל זקני טבר'.

2) העדן ציון סומך על קבלת חכמי סלוניקי (על הסיפור עם הגמל שהוביל את הושע הנביא מבבל לאר"י) אבל הם טוענים שהושע הנביא הגיע לצפת במקום "בית חיים" של ישראל ולפי העדן ציון מקום קבורתו של הושע לא בבית חיים של ישראל, ואיך יכולים לקבל ולאמת קבלה מחכמים לחציו ובכלל כל הקבלה מהם מקורו מספר "שלשלת הקבלה" וכידוע שהחיד"א פקפק עליו.

3) והקשה מכולם שהעדן ציון מסתמך על ספר אדמת קודש שמגלה על קבר בשם "נביא איסא" ומה נעשה שהאדמת קודש כותב במקום אחר (בדף ל"ד ע"ב וכן הוא בכמה ספרים) שקברו של הושע בן בארי הוא בנחלת גד בחלק גלעד מנגד לנחל יבוק יש שם הר גבוה מאוד הנקרא הר אושא והערביים מראים שם קבר הושע הנביא (העתקתי כל זה מספר אבן השוהם ח"ח עמ' ק"ו כי אין תחי' ספר אדמת קודש) וא"כ זה סותר לדברי בעל עדן ציון. ומחילה מכבודו הגדול שלא זכיתי להביא מש"כ בענין קברו של הושע הנביא. ואסיים מכתבי בכל חותמי ברכה והצלחה ובפרט תשואות חן חן לכם על הגליון הנפלא שהם ממש כמו מים קרים על נפש עייפה (אבל האמת אגיד שהגליון האחרון קיבלתי ביום סגריר ביום השלג בעיה"ק ואז הרגשתי את הגליון כמים חמים על נפש הקרה...) ולכו בכח זה להושיע את כלל

אנ"ש שיחיו וכלל ישראל בביאת משיח צדקינו במהרה דין אכ"ר.

כעתירת וברכת, אברהם שלום שישא, פעה"ק ירושלם ת"ו

תגובת הכותב:

1. כוונת העדן ציון שהמסורת לגבי העברת קבר הרב מאפסא היא שהוא נקבר בתוככי בית הקברות העתיק, שנמצא לא הרחק מרחוב היהודים בטבריה, ששם קבר הושע הנביא לדעתו. והרב מאפסא רצה להקבר בסמיכות מקום לנביא ולא ממש בד' אמותיו, וא"כ אין זה סותר לקבלת זקני טבריה כפי שמסרו למנח"א.

2. קבלת זקני סלוניקי בשלימותה הרי כבר מוכחשת ע"י האר"י החי זיע"א שגילה כי הקבר בצפת הוא טעות והוא רבי יהושע ולא הושע. לכך בא בעל עדן ציון ליישב באופן חלקי שמדובר בטבריה ולא בצפת, ואמנם לפי"ז אינו בתוך בית חיים של ישראל. (ובדרך אגב, תמוה בפני עצמו הקבלה שהביאו את הושע לצפת בתוך בית חיים של ישראל, היות ובזמן הושע הנביא לא ידוע על שום בית חיים של ישראל שכן קברו אז בצורה אחרת ואכמ"ל, ועוד יותר תמוה לומר שבית הקברות בצפת כבר היה קיים וידוע בזמן הנביאים).

3. ברור שדעת האדמת קודש כי הושע הנביא אינו קבור בטבריה אלא בעבר הירדן. אבל העדן ציון משתמש בזיהוי שלו של 'נבי איסא' כ"הושע" שכמו שהעם טעו בצפת והחליפו את יהושע להושע, הרי שבטבריה היה ההיפך שהחליפו את הושע ליהושע וד"ל.

לכבוד מערכת "מימי הנחל"

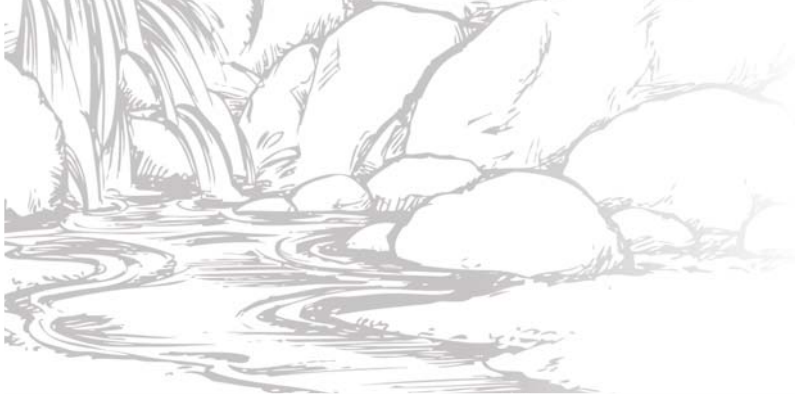
זה זמן רב שרציתי להודות לכם על הגליון הנפלא המלא מזן אל זן בתוכן עשיר ומפואר, ממש קנען חדש מלא ישן מתורתו של מי שחידש הדרכים הישנים, כאשר הנכם מביאים שלל מאמרים תורניים בענייני עבודת ה', וכן המאמרים המיוחדים המסקרים את תולדות החסידות בימים עברו ועוד.

עתה אתייחס למאמרו הנפלא של ר' שמואל מאיר חשין במדור "לקדושים אשר בארץ", שכתב בגליון האחרון אודות העלאת קברו של הרה"ק מאפסא, הנני להוסיף בזה מה שסיפר הרה"ח ר' מאטיל סלאנים, (הובא במאמר מרדכי עמ' ר"ט), אודות אשה שעלתה לגור בא"י והיות ולא יכלה לסבול דוחק הפרנסה חזרה לחו"ל ושם נפטרה, ובשעה שנפטר הרה"ק מאפסא באה בחלום אל בניה וסיפרה להם שהולכים להעלותה לא"י כי ב"ד של מעלה רצו להוליך את הרה"ק מאפסא לא"י והוא לא הסכים רק בתנאי שיעלו עמו את כל אלו שיצאו מא"י מחמת דוחקם ונפטרו בחו"ל, ועתה מעבירים אותה ג"כ לא"י, ע"כ.

הרי לנו שהעלו עוד הרבה אנשים יחד עמו, כעין המובא בקדמונים על הא דאיתא בגמ' ברכות שר' יוחנן בכה לפני פטירתו שיש לפניו ב' דרכים ואינו יודע לאן לוקחים אותו, לכא' צ"ב וכו' ר' יוחנן לא ידע שדרכו לג"ע, אלא הוא רצה לעבור דרך הגיהנם ולהוציא משם הרשעים, כן רצה הרה"ק מאפסא לעלות לא"י ועכ"ז העלה את אלו שהשתדלו ובאו לגור, ולא את כל מי שרצה. והדברים מבהילים עד כמה חשוב הרצונות לגור לא"י על אף שלא זכו לבסוף.

ואכפול ואסיים בתודה ובברכה שתזכו להמשיך בהפצת אורו של רבינו ז"ל.

נ. גבאי, צפת

נקודת החבר

לקבל דין מן דין

ר' שמואל שפירא - אומן

להתחדש בהתקרבות לרבינו

היצר שנקרא אל אחר - כפירות ולבוא לאמונה.
כך גם החיוב לבוא אליו לאומן על ראש השנה, שזה כל ענינו של רביה"ק, כי אז הוא הזמן לגלות האמונה, כמו שגילה רביז"ל בראש השנה של אחד השנים, התורה הארוכה ביותר - תקעו אמונה (ה' תנינא), שכל כולו מגלה את עומק פנימיות האמונה. כמו כן, בימי ר"ה כביכול מושיבים את הקב"ה על הכסא כמו שאומרים בנוסח התפילה "המלך יושב על כסא רם ונשא" לשון הווה ולא 'היושב' לשון עבר, כאשר רבינו מאריך מאוד בהתורה הנ"ל, כי אז נתתקן האמונה.

ואפשר לומר דרך מליצה, כי רבנו בחר לו להיקבר בעיר אומן שהוא לשון אמונה שזה כל ענינו, וכן אמר רבינו למוהרנ"ת כי כאשר גיע לאמונה "זאל ער צולאזן די פען" היינו שיכתוב כמה שיותר, ולכן אמר "גאר מיינ זאך איז תפילה" כי תפילה הוא אמונה.

והנה מבואר בתורה ז' שכל ההתקרבות לצדיק הוא כדי לזכות לאמת, וע"י אמת זוכין לאמונה וע"י זה תבוא הגאולה. הרי לנו כי כל ההתקרבות הוא בשביל אמונה, וכל הדיבורים שהצדיק מדבר דיבורי אמת הוא כדי לבוא לאמונה, כמו שכותב מוהרנ"ת במפורש (הלכות פסח ט', סעיף כ') על הפסוק "יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד", שכל מימי הדעת ימשכו אל מקום אחד, אל מקום אחד דייקא בחינת "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד" דהיינו שמימי הדעת שהצדיק ממשיך הכל כדי לבוא לאמונה, "כי הם ממשיכים כל מיני דעת ושכל לתוך בחינת האמונה שזה עיקר הקדושה ועי"ז עיקר קיום העולם שעומד על אמונה". עוד הוא כותב (סעיף כ"א) על משיח שזה נשמת רבינו כידוע "ועל כן הוא יגלה האמונה בשלמות... כי הוא ממשיך אמונה בעולם" ועיין שם בתחילת ההלכה "שעיקר יציאת מצרים היה לבוא לא"י והכל בשביל האמונה הקדושה כדי לזכות לאמונה שלמה שזה עיקר הכל וזה עיקר עבודת האדם כל ימי חייו ובשביל זה בא האדם לעולם הזה כדי לזכות לאמונה כדי להכיר אותו ית' שזהו התכלית מכל התכליתין" ועיין גם בתורה כ"ב סעיף ג' "וכל עיקר אמונת ישראל ממשיכין הם להדור".

הנה לנו דברים ברורים, כי כדי לזכות לאמונה שזה השורש של כל המצות כמו שכתוב וכל מצותיך אמונה חייבים את ההתקרבות לצדיק. וכמו שמבואר בתורה ח' תנינא סעיף ח' "וע"כ צריכין לחפש ולבקש מאוד אחרי מנהיג אמיתי להתקרב אליו כי כל מנהיג ומנהיג יש לו בחי' רוח נבואה... ועי"י בחי' הרוח הקודש שיש להמנהיג האמיתי שהוא בחי' רוח נבואה עי"ז כל המתקרבים אליו נתחזק ונתתקן אצלם האמונה האמיתיות דקדושה... ע"כ כל המקורבים למנהיג אמיתי זוכין לאמונה ישרה דקדושה".

יעזור השי"ת שנזכה בחג הפסח הזה להתקרב לרבינו ז"ל מחדש ולזכות עי"ז לאמונה ועי"ז נזכה לגאולה שלמה כמו שכתוב "תבואי תשורי מראש אמונה" במהרה בימינו אמן.

הנה בעמדנו סמוך לימי הפסח הקדושים, שכידוע 'פסח' בגמטריא 'נחמן' ואז היה כל התחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, הבה נתבונן קצת מה כל כך מיוחד בחג זה, מלבד מה שהוא ראשון לשלש רגלים, וגם מדוע "עכשיו" כל התחלות מרביז"ל כמו שכתוב בנתיב צדיק מרבי נתן בר' יהודה ששמע ממוהרנ"ת "שאמר ועכשיו יש רבינו זכרנו לברכה שכל ההתחלות מאתו שאי אפשר להתחיל להיכנס בעבודת השם יתברך כי אם על ידי ספרי רבינו ז"ל".

הנה, כל סיבת ההתקרבות לרביה"ק הוא ענין "האמונה", כידוע מליקוטי הלכות שהשורש של כל התורה והמצות זה האמונה, ולכן מתחילה היו כל ההתחלות מפסח, כי אז זכינו לאמונה הקדושה כמו שכתוב "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", וכן כתוב "כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה", כמו שמבאר ר' אברהם בר' נחמן בביאור הליקוטים, שהקב"ה משבח את עמ"י שהאמינו בו והלכו אחרי אפילו שלא היה להם אמונה בשלימות, בחינת 'ארץ לא זרועה', אעפ"כ על מעט האמונה גם היה כדאי להוציאם משם. ולכן איסור חמץ חמור מאד, שאסור אפילו במשהו, שזה מרמז על הזהירות שלא להחמיץ המה בכפירה ח"ו, כי ידוע שכל הקרבת קרבן פסח היה להכניע התאוות ממון שהוא בחינת ע"ז ולזכות לאמונה, שכן המצרים השתחוו לצאן שנקרא 'עשתרות קרניים' על שם שמעשירות את בעליהן, כמו שאמרו רז"ל, ומחמת כן קשרו דייקא את השם ארבע ימים לעיני המצרים הרואות וכלות, כדי להכניע את תאוות הממון ולזכות לאמונה.

אבל עכשיו כל ההתחלות מרביה"ק, כי כדי לזכות להיכנס לעבודת השם אי אפשר כי אם ע"י אמונה, כמו שמבאר מוהרנ"ת בליקוטי הלכות (תפילין ה') ש"עיקר ההתחלה הוא אמונה", וכדי לזכות לאמונה באמת אי אפשר כי אם ע"י רבינו ז"ל כמו שנבאר בסמוך. וכן כתב מוהרנ"ת בעלים לתרופה "שכל מה שגילה את הליקוטי מוהר"ן בעולם הוא בשביל לגלות אלקותו ית' בעולם".

ובכן אפשר לומר, כי היסוד המקשר בין שלושת ההלכות המבוררות שיש לנו מרבינו ז"ל המוטלות על כל אחד - שהם א. התבודדות ב. לימוד הלכה ג. אומן ראש השנה - הוא האמונה, שרבינו חייב אותנו בהם כדי שנזכה על ידם לאמונה.

ההתבודדות היא ענין של אמונה כמובן מאליו, כי רק כאשר האדם מאמין שהקב"ה הוא כל יכול, אז הוא נעמד לדבר אליו בהתבודדות.

וכן גם לימוד הלכה הוא כדי להגיע לאמונה, כמו שאומר רביז"ל בתורה ס"ב: "ועי" לימוד הפוסקים הוא נתקשר להשלום שבקדושה ומתקן המחלוקת שבקדושה ואז נתבטל מחלוקת היצר הרע שבלבו, ואז יוכל לעבוד את ה' בכל לבבו בשני יצרים ונפתחו לו שערי השכל שידוע להשיב לאפיקורס", עי"ש. הרי לנו כי לימוד הפוסקים מסוגל להכניע

מכתב מהרה"ח ר' שמואל משה קרמר שליט"א אודות החיוב לקבל את אורו של רביה"ק ע"י חבורה

(וכמו שמצינו שאמר משה ליהושע "חזק ואמץ") שעל ידי זה בעצמו כבר יכול להתחזק עד אין קץ, ולזכות למה שיזכה, שמבלי הדיבורים הנ"ל של החבר לא היה זוכה לזה.

בס"ד יום ב' תזריע ספירת נצח שבגבורה תשל"ב פה עיר קדשנו ותפארתנו ירושלים תובב"א
לכבוד ידידינו הרה"ח בנש"ק הרב חיים שלמה [ראטטנברג] שליט"א

אחר דרישת שלומו הטוב באהבה רבה. מכתבו עם הרצוף קבלתי לנכון אתמול, בצירוף ברכתו לחג כשר ושמח, ומן הסתם חלה הברכה משעת כתיבה. הנני גם אני לברכו, כה יתן ה' וכה יוסיף, להשפיע לו חסדו וטובו ברוחניות וגשמיות מעולם ועד עולם, ויזכה להיות יהודי כשר ושמח תמיד בכל עת לאורך ימים ושנים טובות.

אודות בקשתו לכתוב לו דברי התעוררות והתחזקות בדרכי אדמו"ר ז"ל, האמנם שאנוכי בעצמי צריך כעת להרבה התעוררות והתחזקות, אמנם צדק מע"כ, שבענייני דרכי אדמו"ר ז"ל, אין שום דבר צריך להיות למניעה, מלדבר ולכתוב זה לזה דברי התעוררות והתחזקות, וכידוע מדברי רבינו הקדוש בעצמו בכמה מקומות. וידוע מה שמובא בחיי מוהר"ן (סי' שח) שאמר רבינו ז"ל כי לפעמים "א שפענדאלע קען א קלאץ אונטער צינדן" (קיסם קטן יכול להדליק ולהעיר עץ עב וגדול).

ודבר זה, היינו שיחת חברים, היה מן היסודות אצל אנ"ש בכל הדורות, בין בפה ובין בכתב. וכמו שמבואר בליקו"ה (הלכות תפילין הלכה ב) לענין הג' נקודות המבוארות בליקו"מ סי' ל"ד, עיי' שם (באות ד) שנקודת החבר הוא הממוצע והמחבר כל הג' נקודות יחד, היינו שבאמת אי אפשר לזכות בשלימות לקבל ההתעוררות מהנקודה הכללית, שהוא הצדיק האמת, וכן לקבל מיניה וביה ע"י הדיבור בינו לבין קונו, כי אם ע"י שמעוררין אחד את חבריו כל אחד כפי נקודתו הטובה. ודבר זה נראה בחוש גם כן.

ואשר על כן, באמת, אפילו אם אחד יעסוק הרבה בספרי רבינו ז"ל, וגם יקיים בפועל עצותיו הקדושות, אם הוא ישב יחידי ולא יתחבר עם אנ"ש בכל מיני התחברות, אין הוא נקרא ברסלבר חסיד כלל. וידוע מאמרו הקדוש של רבינו ז"ל, שאמר לענין המשכת עניניו הקדוש לדורות, שאמר (והבטיח) (חיי מוהר"ן סי' שעג): "אלו התלמידים יעשו תלמידים אחרים, וכן התלמיד תלמידים" - בלשון רבים, כי דוקא באופן זה, ע"י התחברות הרבה חברים יחד, אפשר להמשיך ולהשרות עלינו אורו הקדוש והנפלא, וכידוע הרבה דיבורים בענין זה בין אנ"ש הזקנים שיחיו, ואין כאן מקומו להאריך בזה.

ועל-כן באמת מניח הבעל-דבר את עצמו על זה לארכו ולרחבו, למנוע מזה בכמה תחבולות, והאיל וכל קיום השארית הקדושה - שבזה תלוי תיקון כל העולמות - תלוי בענין הנ"ל. ועל-כן לעומת זה צריכין אנחנו לעשות את כל התחבולות, להיות חבר לאנשי שלומנו בכל האופנים, עד שנוכל לקבל דין מן דין הארת הג' נקודות, שבזה תלוי הכל כמבואר במאמר הנ"ל בפנים.

וידוע מה שאמר רבינו ז"ל, שאילו היה לו חבר בימי ילדותו שהיה אומר לו "אחי חזק" - היה רץ ומשיג הרבה הרבה יותר בעבודת השי"ת, ושמעתי פעם מאחד מאנ"ש שהיה מדייק מזה גודל כח החבר, שאע"פ שאינו מבאר לו איך להתחזק, רק אומר לו דיבורים פשוטים "אחי חזק"

הנה יש בידנו עתה מצוה יקרה וחמודה, היא מצות ספירת העומר, שמסוגלת לטהר נפשנו מכל הטומאות ומכל הזוהמות, ומסתמא ימים אלו בכלל מסוגלים ביותר, לטהר עצמנו ולהכין עצמנו לקבלת התורה בשבועות, כי זה נעשה מחדש בכל שנה ושנה כידוע. ואשר על-כן יש תמיד תקוה לעשות התחלה חדשה, להכין עצמנו מחדש ולקבל את התורה מחדש ולקיים אותה מחדש, ובפרט עתה שאנו עומדים בעיצומם של ימים מסוגלים אלו.

וזה סמוך ראיתי חידוש נפלא באיזה ספר, שמביא מהזוהר הקדוש (אחרי מות נח). דאית זימנין בשתא דבהון רעוא אשתכח וכו', וכתב על זה מהרח"ו ז"ל בהגהות שהם החדשים אדר ניסן אייר סיון, ופירושו כי מניסן עד סיון הוא ענין אחד, כי תכלית יציאת מצרים, שהיה בניסן, היה בשביל קבלת התורה בסיון, וזהו כל ענין הספירה מיציאת מצרים עד קבלת התורה כידוע.

וכפי המבואר בליקו"מ תנינא סי' ע"ד שפורים הכנה לפסח, נמצא שגם אדר מצורף לזה, ואדרבה עיקר ההתחלה הוא מאדר, כמבואר שם. ועל-כן באדר היה 'קיימו וקיבלו' (אסתר ט, כז), וזהו הכנה לשלימות קבלת התורה בסיון, שעבור זה היה תכלית יציאת מצרים בפסח. כי מתחילה היה 'מודעא רבא לאורייתא', ועכשיו ע"י אדר ופורים אנו זוכים לקבל התורה בשבועות מאהבה.

ועתה מקושרים ארבע חדשים אלו בקשר אחד כמין חומר, אשר בהם מאיר הארת הרצון מלמעלה כנ"ל מהזוהר, אך כידוע תובעים מאתנו גם איזה אתערותא דלתתא, ואפילו רק אמירה פשוטה בפה "היום יום [כך] לעומר", ועל ידי זה בעצמו כבר יכולים אנו לתקן כל מה שפגמנו בכל ספירה, כידוע מהאר"י הקדוש, וכנזכר בהתפילה הנוראה שנתתקן לזה "יתוקן מה שפגמתי בספירה וכו' ואטרה ואתקדש בקדושה של מעלה", היינו לצאת מכל התאוות והמידות רעות, ולכסוף מעתה רק להשי"ת, ולעבדו יתברך באמת מעתה ועד עולם במוחין צחין וזכין, שזהו עיקר הקדושה והטהרה.

ולכל זה עדיין צריכין אנו לעצתו הנוראה והנפלאה של רבינו הקדוש, שהוא ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו, שזהו הכנת הלב והנפש לקבל כל מיני השפעות טובות מלמעלה אכ"ר.

והנני מסיים עתה בזה, והלואי שאזכה בעצמי להתעורר מכל הנ"ל, להכין עצמי מחדש להיות איש כשר באמת כראוי, ולקיים כל עצותיו של רבינו הקדוש בתמימות ובפשטות, באמונה ובדעת ובשמחה, ואבקש את מע"כ לכתוב לי דברי התעוררות והתחזקות כפי נקודתו הטובה, ונזכה לקבל דין מן דין וכו', ולזכות על ידי זה לברית שלום כמבואר שם אכ"ר.

ידידו הדו"ש באה"ר שמואל משה בן מרים שרה

מורשת
הנחל

ע"ש רביה"ק הננמ"ח מברסלב זיע"א

יונגערמאן.
קבע לך
חבורה
שבועית.
"איש כשר"
הוא
ענין אחר
לגמרי!

שאלה ב:

אני מגיע להתבודדות מלא בצער וכאב, עד שכל ההתבודדות מלא בצעקות ובכיות ובקשות, אבל אני מרגיש שחסר לי היישוב הדעת של התבודדות. האם התבודדות של צעקות לכד מספיק או שמא צריך להתעקש לעבור לחלק של יישוב הדעת ולחשוב מחשבות איך ומה ולמה הגיע לי כזאת וכזאת ובמה איפוא אוכל לתקן זאת?

בקיצור כשעושים את זה יום יומי כמעט שאין מתמודדים עם השאלה הזאת, כי יש מספיק שעות צעקות ושועות וזעקות, וגם שעות של יישוב הדעת, שעות של תחנונים וכו' ובכל יום מתנהגים כפי הענין.

הר"ר שמעון צבי שפירא:

אמשיך בדרך זה כי לכאורה זה יכול לעזור לשנות את כל הכיוון וההסתכלות על התבודדות.

שכן אצל הרבה שורר בלבול גדול מה זה התבודדות; תפלה, חשבון הנפש, הודאה, יש כאלה שמחלקים את השעה לשלש אלה ויש ליותר, עם כל מיני כללים שכך וכך זמן צריך להודות וכך זמן צריך לבקש וכו'. והאמת שכל אלה נכללים בהתבודדות, אם נחפש בספרי רבינו נמצא הרבה דברים שהם בכלל התבודדות.

היסוד של התבודדות - לדבר מכל המצבים המשתנים

אך, אנו רואים דבר נורא בתחילת התקרבות מוהר"ת כשהגיע לרבינו בסליחות והיה על ראש השנה, בעשרת ימי תשובה הוא זכה שרבינו דיבר עמו והניח ידו על כתפו ואמר לו "און ווייטער סע זייער גוט אז מירעדט זיך אויס צום אויבערשטן אזוי ווי פאר א אמת'ער גוטער פריינד". כאן טמון הסוד והיסוד של כל עבודת ההתבודדות.

הרי כל אחד יודע שאף אם האדם נראה איך שנראה מבחוץ ועל פניו ולבושיו, אבל עם הקרובים אליו ביותר יש לו פנים אחרים קצת, לחבר נפתחים יותר, הוא רואה יותר את המצבים שאין כל אחד אחר יודע לנחש. הרי כל אחד יש לו מצבים שהוא נראה כך ומצבים שהוא נראה אחרת, פעם רציני פעם לא, פעם צוחק פעם בוכה וכן הלאה. ובדרך כלל בפני רבים יודעים איך להסתיר, אבל על ה' אי אפשר לעבוד הוא יודע מחשבות ונסתרות, והוא רוצה שנדבר אתו כמו עם ידיד טוב באמת, שבפניו מספרים הרגשי הלב באמת כמו שהם, והם יכולים להתחלף מרגע לרגע ומיום ליום, וזוהי התבודדות. בשונה משלשת התפילות היומיות שיש בהם סדר וקביעות.

ומי שאינו מבין את נקודת המרכז של התבודדות שאול שאלות: האם אפשר להתבודד עם ליקוטי תפילות וכדו', ובליקוטי תפילות הרי באמת יש שם כאלה תפילות נפלאות, בקשות הודאות ריצוים פיוסים - התבודדות מוכנה לכל מאן דבעי, אבל התבודדות זה לא. יש הרבה עבודות ליקוטי תפילות תהלים וכדו', והכל נפלא ביותר אבל התבודדות היא עבודה 'כדבר איש אל רעהו'.

הר"ר יעקב נתן אנשיין:

עצם הישיבה בהתבודדות כבר טוב

קודם כל לא שייך לשאול אם זה טוב או לא כי הרי כבר ידענו שבהתבודדות עצם הישיבה מוכן ומזומן נוכח פני ה' הוא כבר טוב, אם כן בוודאי התבודדות של צעקות לא גרע משתיקה...

כשזוכים להתבודדות כל יום אין הכרח איך לקיים זאת

ואודות השאלה איך לשלב שני הדברים יחד, זה אכן אחד מהרווחים שלנו כשזוכים להתבודד יום יום, לפעמים מגיע יום שאתה מלא דיבורים, כגון בסוף שבוע, באם היה לנו הנהגה של התבודדות פעם אחת בשבוע היה מיותר כל השאלות והחזיונים וההתעוררות, ישנם כאלה שמגיעים לכולת המערבי פעם בשבוע בליל שישי וכדומה ושופכים את כל אשר בלבם, ומשבוע לשבוע מתקבץ על לבו דא והא, עד שמגיע שוב ליל שישי ושופך לבו ומבקש על נפשו, אבל כל זה כשעושים את זה פעם בשבוע או תקופה, אבל כשזוכים להתבודדות יום יום, אז בוודאי יש פעמים שאתה מגיע יותר מלא בצער וכו', ואין זה חכמה להכריח את עצמו לעשות מה שהכי נכון.

אספר לדוגמא סיפור שאינו בנוגע לשאלה זו אבל מענין לענין שייך לענייננו, הייתי נוסע בהסעה קבועה להתבודדות, ובאחד הפעמים נפל ויכוח היות שהגיע שם אחד אחרי ששמע דברים נפלאים בענין הודאה ושאסור להתחיל את ההתבודדות בלי להקדיש זמן להודות ולעסוק בתודה והודאה, ודיבר מזה בכל עצמותיו, שמי שלא מתנהג כך הוא כפוי טובה וכו'. ישב שם אחד שכנראה היה מלא צער ובא להתבודדות כדי לשפוך לבו בצעקה ולא התחבר לכל הדברים שדיבר ההוא, לכן אמר לו, אני מגיע עכשיו להתבודדות ולא מזכיר מילה של הודאה רק צעקות ובכיות ובקשות, ותראה שיהיה לי ישועה עוד לפניך, כי ה' אוהב דברי אמת יותר מכל השקרים של ההודאה משפה ולחוץ וכו'.

אולי מחר יפתח לך באופן אחר

הכלל שכשמגיעים להתבודדות והלב מלא בצעקות, צריך לשפוך את זה, אם ילך על זה כל הזמן של השעה, לא נורא, אפשר אפילו להוסיף רבע שעה או יותר אם צריך, ועצם הענין שאתה מגיע גם מחר, אז כמו שרבינו אמר לגבי תפילה, אולי מחר יפתח לך באופן אחר, תגיע עם יותר ישוב הדעת, תוכל יותר לחשוב, הרי אי אפשר בפעם אחת להכניס את הכל, בן אדם הוא לא רובוט, ובפרט עבודה שבלב זו תפילה.

עם ה'.

**הר"ר שלמה
יהודה
ויצהנדלר:**

בחינת נבואה
אוסף נקודה קטנה.

ר' נתן אומר בהלכות גזילה, שהדיבורים של ההתבודדות הם בבחינת נבואה, צריך לדעת כשיושבים לדבר עם ה' אז הוא בבחינת נבואה, השי"ת כביכול פונה מכל עסקיו ונותן לו דיבורים ועצות איך לפרש שיחתו לפניו ולטעון עמו בריצוים ופיוסים, זה הדיבורים של השי"ת בעצמו.

הבה ניקח דוגמא מהנביאים, כשהנביא קיבל נבואה הוא לא התיישב לחשוב, אלא הוא מתחיל להתנבא מה שהכניסו לפיו מלמעלה, כך צריך לחשוב בהתבודדות, אי אפשר לעשות חשבונות הנה עבר עלי כל השעה בצעקות וכדו', צריך רק לדעת האם עשה מה שמוטל עליו בקיום התיקון והעצה של רבינו, ואחר כך יש חיוב מרבינו "ושאר כל היום יהיה בשמחה", כמו שהרבי ביקש שיעשו שעה התבודדות, בדיוק כך הזהיר ששאר כל היום יהיה בשמחה גם אם אין זה תנאי אבל כך חייב להיות.

**מוכרחים להיות שמח ומרוצה מההתבודדות
איך שהיא**

ר' יצחק ברייטער מפרש מה שרבינו אומר בספר המידות "ע"י התבודדות שאינו כראוי באים לכעס" כי התבודדות שאינה כראוי הכוונה שהוא אינו שמח אחר כך בהתבודדות שלו איך שזה היה, זאת אומרת, על אף שמע לרבינו וקיים את עצתו אם אינו שמח ומרוצה מזה הוא פוגם בכל העצה, כמי שמגיע לרופא ויוצא ומזלזל ואומר אין זה רופא.

כולנו יודעים את כל השיחות, שצריך איך שהוא לישב לפני ה' לדבר כמה ואיך שיכולים,

ואם אין דיבורים - אז בלי דיבורים, רק לכסוף ולהרים את העיניים לה', הרבי הרי סיפר שהוא לא יכל אפילו לדבר אז הוא התבודד עם הלב, א"כ כאשר האדם זכה לשמוע לרבינו ולקיים מה שהזהיר מוכרחים אחר כך להיות בשמחה. וזאת צריך להכניס ללב שעל אף שאינו נראה כן, היה זה כראוי בחינת רוח נבואה ממש כאמור.

ובוודאי באם ימשיך על זה הדרך, אזי אע"פ שההתבודדות עדיין אינו בשלימות יגיע לשלימות, אבל בלי שיעשה חשבונות, רק להמשיך ולהתבודד ולחפש את הדרך, עד שיגיע לשלימות.

כדבר איש אל רעהו

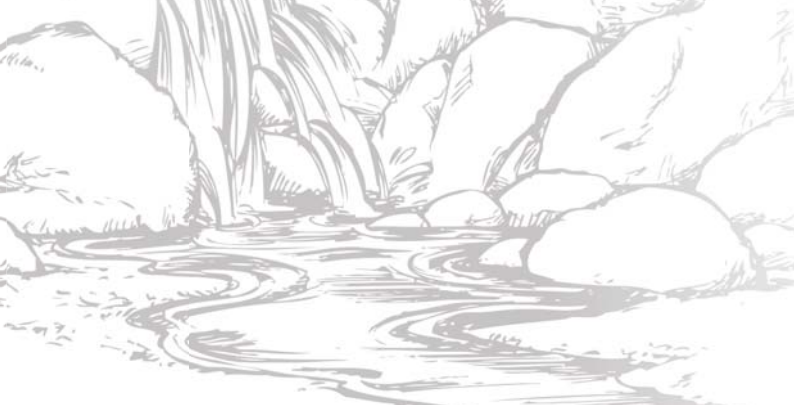
צריך לזכור בכל פעם במה שהתחלנו שהתבודדות הוא תיקון, ועל כן אין נפקא מינה אם יש דיבורים וכו', וזה אצל כל אחד ובכל פעם באופן אחר, לפעמים בבכיה ולפעמים בהודאה ולפעמים בבקשה, וזה עצמו כשמרגיש כדבר איש אל רעהו ובוכים לפניו ומתמרמרים - לפעמים נתעורר אצל עצמו הרי יש לי כל כך הרבה להודות, ואז ההודאה אינו כרובוט כי כך הסדר של התבודדות; חמש דקות הודאה חמש דקות בקשה וכו', שאין זה התבודדות, אלא כדבר איש אל רעהו.

כל אחד יצייר לעצמו איזה חבר טוב, צריך לזה זכיה גדולה שיהיה לו חבר טוב אמיתי וקרוב, וכשזוכים לחבר כזה, מבין כל אחד שאפשר לדבר עמו בכל מיני אופנים, ואם החבר אינו יכול לעזור זה אכן בעיה, אבל כשיודעים שחבר זה הוא אחד העסקנים הגדולים ביותר שיכול לעזור בענין הנצרך, מתחננים ומבקשים והשפה מתחלפת כפי צורך הענין בהודאה על העבר בבקשה וכו'. כשיגשים להתבודדות בצורה ואופן כזה הוא אכן התבודדות אחרת לגמרי, אז מקבלים הרגשה אחרת בהתבודדות.

להתבודד מהלב באמונה שיושבים לפני ה'

שמעתי כי יש מקום בעולם שהקימו בנין ענק וכל חדריו מלאים בחכמים הנקראים אצלם מטפלים ודוקטורים, המבינים ברפואת הנפש, העיקר שהם הולכים בבגדי לבן או משהו אחר, ואיני יודע במה הם מבינים, אבל הם יושבים ונכנסים אצלם, ועל כל שעה צריך לשלם טבין ותקילין, ומשקפיו נופלים על חוטמו, וכותב וחותם, ואנשים מדברים ומספרים לפנייהם כל לבם וכל צרותיהם, והרגשתם טובה כל כך, שאחד שומע להם ומבין אותם, לפעמים זה נגמר במרשם או בכדורים ולפעמים גם זה לא, משלמים הון יקר, והעיקר שהוא שפך את כל לבו, ומישהו שמע והקשיב את כל אשר עובר עליו... כך צריך לגשת להשי"ת בהתבודדות, להאמין כי קרוב ה' לכל קוראיו, הבעיה שאין אנו מאמינים ומרגישים מספיק שה' קרוב אלינו, אבל ההתבודדות הוא זה שצריך להביא לנו את ההרגשה שאנו יושבים לפני ה'. וכמה שיותר עושים את זה בקביעות זה מכניס ללב

את ההרגשה שה' שומע אותי ומשתעשע בכל מילה שאני מוציא מפי, ואז באמת שופכים את הלב כמו שהוא באמת, ממילא לא שייך לומר כך או כך, כל הדברים שכתובים על התבודדות הם אמת, רגע זה חשבון הנפש, ורגע תפילה, וכו', ולפעמים זה יכול להתחלף חמישים פעמים בשעת ההתבודדות, כי ההתבודדות צריך להיות מהלב, לא מיבעיא ששלשת התפילות הקבועות הצריכים להיות עבודה שבלב נראים איך שנראים ועושים אותם באופן של מלומדה, אבל ההתבודדות שהוא עצה ותיקון שנתן לנו רבינו וזה שלימות העבודה שבלב, צריך לגשת באופן כזה שעבודת הלב היא כפי השינויים של הלב, וכך מדברים

אין פאבריק

מהנעשה והנשמע בחבורות האברכים

שנמסר צריך הרבות בתפילה ולא להרפות. לאחר הסעודה נסעו לפעלד שע"י קבר שמואל הנביא - ששיסף את אגג - לשעה התבודדות.

האברכים יצאו מחוזקים ושמחים להמשיך להתכונן כראוי לקראת החג הקרב ובא, ולהמשיך השמחה לימים הבאים עלינו לטובה.

חבורות האברכים י-ם

סעודת ראש חודש ומעמד "הכנה דרבה"

עם כניסתנו לשנה השניה של התחדשות הפעילות, היה זה אך טבעי לקיים מעמד "הכנה דרבה" כנהוג ב"מורשת הנחל" משנים קדמוניות, להכין את נפשותינו לקראת ימי הפורים הק' אשר רבינו הק' ותלמידו גילו כי "ועכשיו..." כל ההתחלות מפורים.

אך היות והשנה חל פורים המשולש, מה שהקשה לקיים את הלילה המרומם במוצאי תענית אסתר, עקב קריאת המגילה, הגו הפעילים המסורים לקיים את המעמד בליל שישי ר"ח אדר.

קדמה למעמד עצרת תפילה בערב ראש חודש, כאשר האברכים התקבצו כשעה לפני תפילת יו"ק ל'דברי הצומות וזעקתם' באמירת תהלים לביטול הגזירות בעקבות המצב הקשה השורר בעולם כולו ברוחניות ובגשמיות, לאחר מכן בין מנחה למעריב אמרו בהתעוררות רבה את התפילה לפורים בליקוטי תפילות ל"ז ח"ב.

בסיום תפילת מעריב הסבו האברכים לסעודת ראש חודש עשירה ומפוארת, ולאחר ניגוני התעוררות וניגוני פורים נשא הר"ר אליעזר קירשבוים דיבורים קצרים מנקודת לבו על הנחיצות שכל אברך ישתתף בחבורה בקביעות, כאשר הוא מרחיב אודות החשיבות של מסירות נפש לצדיק. אחריו נשא דברים הר"ר בנימין פראנק כשהוא מרחיב על מעלת השמחה בעבודת ה' ותועלתה ברוחניות ובגשמיות.

לאחר דבריו הנלהבים, יצאו האברכים בריקודי שמחה למשך כשעה ארוכה, בליווי כלי שיר, עם המחאת כף ומילי דשטותא כיאה ל'חודש אשר נהפך'.

לפני ברכת המזון הסעודה התעוררו לתפילה שנזכה להתקבץ באומן בראש השנה הבעל"ט אשר כפי

חבורת האברכים ביתר

סעודת ראש חודש אדר

חבורת האברכים ביתר, המתחזקים בתקופה האחרונה בקיום עצת ההתבודדות כראוי, כפי שסופר בגליון הקודם, ערכו בליל ר"ח אדר סעודת ראש חודש מיוחדת מחוץ ליישוב בינות לעצי היער, לחוש את האווירה המיוחדת ולהתעורר לקראת ימי הפורים הק' שממנו כל ההתחלות.

איחוד האברכים הצעירים בית שמש

הרבים הוא מתאמץ בטירחא יתירה לבוא מדי שבוע מעיה"ק ירושלים ולהשתתף בחבורה.

ההיענות של האברכים גבוהה במיוחד, כאשר יותר מ-25 אברכים משתתפים בקביעות מדי שבוע. ולא רק מרחבי השכונה אלא גם משאר השכונות הקרובים והרחוקים ובכל שכבות הגיל, צעירים ומבוגרים, מטלטלים עצמם לשמוע דברי אלקים חיים מתורת רביה"ק ותלמידיו במסגרת החבורה. כאשר הבולטים ביניהם הם האברכים הצעירים השותים בצמא את דבריו, לבסס את תחילת דרכיהם בדרך הסלולה לנו מהתלמידים בדורות עברו.

בזאת אנו מבשרים לכל דורש ומבקש, כי הוא מוזמן באופן אישי להשתתף בחבורה המתקיימת מידי יום שלישי בשעה 7:30 בערב, בבית ר' ואל קרישבסקי.

חבורה חדשה בשכונת קנה בשם

לאור ההתחדשות העצומה והמהפכה הנושבת בקרב האברכים הצעירים, התעוררו גם האברכים המבוגרים יותר לייסד חבורות חדשות לאברכים בני גילם, כדי לחדש כנשר נעוריהם להוסיף חיל וכח בהתחזקות וההליכה בדרכי ועצות רביה"ק ותלמידיו.

וזה יצא ראשונה בשכונת קנה בשם המעטירה, מתקיימת מדי שבוע ביום שני בשעה 8:10 בערב, חבורה מיוחדת במתכונת "שיחת חברים".

לאחר לגימה המקרבת וכמה ניגוני התעוררות לפתוח את הלב, לומדים בספה"ק "ליקוטי עצות", כאשר החברים יחד מעיינים בכל עצה למצוא את הדרכים והעצות כיצד לקיים זאת למעשה, לטוב לנו כל ימינו.

כל אחד מוזמן מדי שבוע, ביום שני בשעה 8:10 בערב, בעזר"נ של ביהמ"ד קנה בשם.

להפצת אורו של רביה"ק בעיר ב"ש, ביתר שאת ועוז.

חבורה חדשה בראשות הרה"ח ר' שמעון צבי שפירא

לאור הביקוש העצום מצד אברכים, בפרט בני 'שנה ראשונה', כי עז רצונם בחבורה שבועית שבראשה יעמד אחד מאנ"ש הותיקים וימסור שיחה שבועית להשקות העדרים.... נתייסדה לפני שבועות מספר, חבורה חדשה, המתקיימת מדי יום שלישי בשעה 7:30 בערב, בבית ידידנו ר' ואל קרישבסקי ברמה ב'.

בראשות החבורה עומד הרה"ח ר' שמעון צבי שפירא, אשר ידיו רב לו בהנחלת דרכי רביה"ק לדורות הבאים, ועל אף עיסוקיו

כהמשך לפעילות הפרטיות, לגבש וללכד את חברי כל חבורה באופן פרטי, התקיימו במשך החודש האחרון התכנסויות בחבורות כדלהלן.

חבורות האברכים הצעירים - קריה החרדית, קנה בשם, אנשי הצדיק ונחלת חן

חבורה נפלאה זו של האברכים הצעירים המתגוררים בקריה החרדית בעיר, התאספו יחד לסעודת ליל שבת קודש - בשב"ק פרשת שקלים ר"ח אדר, יותר מ-20 אברכים, ואתם האברך החשוב הר"ר בנימין זאב חשין, הסבו יחד בסעודה שנערכה בהשקעה מיוחדת, כאשר מלבד ההוצאות העיקריות שנתרמו

ע"י הנהלת מורשת הנחל, הוסיף כל אברך להכין בביתו את אשר יביאו, אם זה סלטים או קינוחים וכו', מה שתרם בוודאי לאווירת האחדות והגיבוש.

כמו"כ בחבורת האברכים הצעירים בביהמ"ד ברסלב קנה בשם, בחבורת האברכים הצעירים דוברי לשה"ק בביהמ"ד אנשי הצדיק, ובחבורת האברכים הצעירים בביהמ"ד נחלת חן - התקיימה במוצ"ש פר' ויקה"פ - ליל ר"ח ניסן, סעודת מלוה מלכה בשילוב סעודת ראש חודש, במהלכה נשמעו שיחות ודיבורים מתורתו של רביה"ק, אשר ביום זה חל יום ההולדת שלו, להתחזק ולהתעורר בדרכי ועצות רביה"ק ותלמידיו, אשר אי אפשר לקבל כל אלו כראוי, מבלי להשתתף בחבורה שבועית באופן קבוע.

ההתכנסויות תרמו רבות לכל חבורה בנפרד, כאשר האברכים מעידים כי המה מרגישים לאחרונה, יותר קשר וחיבור בין חברי החבורה באופן פרטי ובין כלליות האברכים הצעירים, כאשר כל זה נזקק לזכות הפעילים המסורים העושים לילות כימים, להגביר פעלים

מלוה מלכה בחבורה האברכים
דביהמ"ד ברסלב קנה בשם

חבורות הבחורים בית שמש

מלוה מלכה מיוחדת התקיימה לבחורי שיעור ג' במוצאי שבת זכור, בבית ראש החבורה.

במהלך הסעודה שרו הבחורים זמירות מלוה מלכה בהתעוררות נפלאה, באשר כל הפזמונים מדברים מהכיסופים לאלהו הנביא, בחינת הצדיק וביטול קליפת המן עמלק.

לאחר מכן התקיים "רב שיח" מיוחד במינו בהשתתפות כל הבחורים מתוך אחדות ואהבה נפלאה, כאשר כל אחד בתורו מעלה שאלות ביסודות של רביה"ק ועצותיו, וכולם עונים את חלקם ממה שהעלו במצודתם מתורת רביה"ק ותלמידיו.

חבורות הנערים ירושלים

יריד הספרים

במשך השנה שעברה נתבלבל העולם על יושביו. גם בחבורת הנערים לא נמלטו מהרגשת הבלבול, במיוחד כאשר "יריד הספרים" שהיה אמור להתקיים בחודש ניסן שנה שעברה (תש"פ) ומחמת 'ותרעש הארץ' נדחה כמה פעמים מחמת סיבות שונות.

ה"יריד" הינו תגמול מיוחד, עבור צעירי הצאן

שבמשך זמן חורף תש"פ השקיעו כוחם בלימוד התורה בחיות כשדגש מיוחד הושם על 'לימוד ברציפות', כרטיסי זכות של יריד הספרים חולקו כל יום למצטיינים הלומדים ברציפות וכשנצטברו בידם סכום של 26 זכויות כמנין הוי"ה החליפום לצ"ק ע"ס 26 שזכות ליריד.

זמן רב המתינו הילדים לקיומו של היריד ושמחה גדולה שמחו בהתבשרם שיום ג' פרשת תרומה הוכרז כיום היריד, לרגל היריד הוגשה טעימה קלה לילדים כך גם שרו ניגוני אהבה לתורה ותחינה לבור"ע על הבנת ולימוד התורה ואח"כ ניגשו הילדים כל אחד לפי סכומו שצבר לבחור את ספרו שחשק בו.

בין הספרים נמנו: סטים ש"ס, זוהר הק' עם ביאור בלה"ק ומשנ"ב, כמו"כ שנים מקרא חמשה חומשי תורה ליקו"מ מחולק ועוד שלל ספרים יקרים.

מסיבת פורים

כמידי שנה נחגגה המסיבה לקראת פורים ביום ג' שקודם פורים ברוב שמחה וחדווה.

בשעה היעודה נתאספו הילדים בהיכל עזר"נ החדש, כל אחד עם שמונת בגדיו לרבות הכלים הנטפלים לתחפושת (שכן המשגיח הודיע שלכבוד פורים הילדים

ה'נורמלים' יישארו בבית...), ברוב התרגשות התפללו מעריב בכוונה כראוי לברסלב'ער חסידים, אח"כ שרו מניגוני פורים המעוררים והשמחים גם יחד כשלאחר מכן חולקו מזונות עם 'המן טאש' ורביעית מעמלק - ק'ארטפל קוגל וכן בקבוקי שתיה אישיים לכל ילד.

אחר ברכה אחרונה עלו הילדים לפארנצ'עס (המשמשים לנשים בימי הפורים והוקמו מוקדם במיוחד לילדי החברה) ובהתרגשות גדולה התכוננו ל'פורים שפיל' המסורתי הנערכת מידי שנה ע"י המשגיחים, בו הם מציגים מילי דבדיחותא עם מילתא דשטותא לכבוד ימי הפורים העליזים בהם משולבים מסרים בעבודת ה' הנלמדים ונלקחים ממנה.

השנה נבחר ה'מעשה מחכם ותם' ללמדו לילדים והחכמים בדרכים האמתיים שלימדנו רביה"ק. חכמותיו המסכנות של החכם הודגמו מול תמימותו הנפלאה והאמיתית של התם, כשבסופו הודה החכם לתם על טעותו ושמחה גדולה פרצה ביניהם.

ברוב כישרון טעמו הילדים את העונג של התם, כשהם נשאלים שאלות חידוד בהלכה מסביב המעשייה, לדוגמא: מכיוון שהתם הרגיש טעם אמיתי באוכל כפי בקשתו - למרות שהכל היה רק לחם ומים, האם עפ"י ההלכה חייב להישמר בין בשר לחלב 6 שעות...

בסוף המסיבה רקדו הילדים לצלילי הכלי נגינה כשלושת רבעי שעה בשמחה גדולה ועצומה וחזרו לבתיהם גדושים ומלאים בשמחה ורינון הלב לקראת ימי הפורים הקדושים.

הצטרפות כיתה ד'

בערש"ק יתרו (כמידי שנה בסביבות חמשה עשר בשבט), נתבשרו תלמידי כיתה ד', על אפשרותם וזכותם להצטרף לחבורות הנערים מידי ערב לעלות בתורה ויר"ש לשנות ממי הנחל נובע ולגדול על דרכיו ועצותיו הק'.

בשמחה ובהתרגשות הופיעו ביום הפתיחה כששמחה וכן נסוך על

להנחיל מורשה

חטא.

נשות ברסלב בעיר בני ברק

גם בעיר בני ברק התכנסו עשרות נשים באולמי ברסלב, להכנה לימי הפורים הקדושים, שם שמעו שיחת הכנה בעניין התעתועים השונים של עמלק שהנשק נגדו זה השמחה בפשיטות ותמימות - בכוח רבינו המחדיר בנו את אהבת ושמחת השם.

כמו"כ התקיים סימפוזיון ע"י שלש נשים שזכו להתקרב לרבינו לאחר נישואיהן, במהלכו סיפרו על הזכות הגדולה לה זכו ומה רבינו נותן לנו בחיים.

בכך מורשת הנחל פורשת את כנפה גם על העיר בני ברק, וזאת לאחר שנתבקשו להכניס את הפעילות שלהם תחת דגלה של "מורשת הנחל".

בפניהם המשגיח קצת ממה שראו אצל אנ"ש בדורות הקודמים, והלהיב את לבם לקבל את אור קדושת ימי הפורים - אור הצדיק כראוי וכיאות.

נשות ובנות ברסלב

"והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה .. ועיר ועיר"

ההכנה לקראת ימי הפורים הקדושים, היא היסוד לזכות לקבל את האורות הנשפעים הימים אלו עם כלים ראויים, וכבר אמרו בספרים הקד' שההכנה היא יתרה מהמצווה. לשם כך חולקו הזמנות אישיות לכל אחת ואחת, לבוא לקחת חבל במסיבת הכנה לפורים שהתקיימה ביום שני ג' אדר, באולמי קרלין.

המסיבות החלו משעות הצהריים בהם התכנסו מאות הבנות מכיתות ה-ח, לאחמ"כ בנות הסמינר, ובערב מאות הנשים.

בכינוסים אלו שילבו את ההכנה בשמיעת הרצאות מפי רבניות חשובות, בעניין גודל הימים "יש עניין שיתהפך הכל לטובה", כשלאחר מכן שולבו תכניות מרתקות ומעניינות, עם שירה וזמרה לקול כלי הנגינה.

כמו"כ ניצלו את המעמד המרומם, לעורר רחמי שמים מרובים על המצב בעולם, ועל ה'ראש השנה של הרב' הקרב ובא, תוך חיזוק בענייני הצניעות. גם חולקו תפילות לצניעות שנאמרו בהתעוררות רבה בצוותא חדא.

גם בחלק השמחה שילבו את העניין להמתקת הדינים בעת זו וחולק "דרכון ירוק" לכל אחת ואחת, בו שולבו התפילה והשמחה יחדיו.

התכניות העשירות והמגוונות וודאי השפיעו לאחד את ליבן של כלל הנשים והבנות בקרב אנ"ש.

פניהם. כאשר בתחילה המה משתתפים רק בימי רביעי - כדי להרגילם להווי השזור בין כותלי החברה, ובהמשך התרחבה השתתפותם ל'חבורה' המתקיימת ביום חמישי-ליל שישי, כשבתקופה הקרובה הם צפויים להשתתף מידי ערב ולקחת חלק בכל הפעולות הברוכות.

חבורת הנערים - "זכרון אלעזר" בי"ש

בחבורות הנערים "זכרון אלעזר" בי"ש, התקיימה מסיבת פורים ברוב שמחה וחדוה. ראשית נשא דברים האורח החשוב שהגיע במיוחד מירושלים להשתתף במסיבה, ה"ה הרה"ח ר' בנימין ויצהנדלר, פטרון חבורת הנערים "זכרון אלעזר" בי"ש במסירות נפלאה זה חמש עשרה שנה. שהרחיב במתק דיבוריו לנערי החמד על שגב גדולת ימי הפורים, כאשר הוא מדגיש את הזהירות הנדרשת ביתר שאת, במיוחד בימים מרוממים אלו, להיזהר לא לפגוע ח"ו בחבריו לא בנפשו ולא ברכושו.

לאחר מכן ניגשו לקיים 'פורים שפיל' כנהוג, ע"י תלמידי כתה ח', בו הציגו את המעשה המפורסמת מר' פנחס מקיבליטש וחיים קצב - "חיים שיש בו". כפי עדות המשתתפים הם היטיבו כל כך לשחק, עד שכולם התעוררו בתשובה יחד עם ר' חיים קצב שחזר בתשובה שלימה.

חבורת הנערים - קנה בשם

ביום שלישי התקיימה מסיבת פורים לנערי החברה החדשה בשכונת קנה בשם. בהשתתפות 'פורים רב' ושני גבאים שנבחרו ע"י ילדי החברה. לאחמ"כ עלו כולם עם אוטובוס מאורגן להשתתף ב'הצגה' יחד עם החברה בנחלת חן.

חבורת הנערים - בני ברק

בליל תענית אסתר, בו נקהלו היהודים בעריהם, נקהלו יחד ילדי החברה החדשה בחבורת הנערים בבני ברק למסיבת פורים, הילדים התיישבו על יד שולחנות ערוכים במיני מתיקה מגדים ומטעמים, כאשר האוירה היתה מרוממת בשמחה כפולה של ימי הפורים המשמשים ובאים.

לאחר ניגוני שמחה והתעוררות, השמיע

מעמדי "הכנה דרבה" לקראת ימי

ימי הפורים הקדושים לא יעברו מן היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם, בפרט חסידי ברסלב האמונים על הכרזתו של רבינו "ועכשיו... כל ההתחלות מפורים". אשר על כן נהוג ב"מורשת הנחל" מיום הוסדה, לקיים את הימים האלה להתכונן להם ב"הכנה דרבה", מתוך תפילות וכיסופין יציאה לפעלד לזעוק הצילני מקליפת המן עמלק וזכני לקדושת מרדכי ואסתר.

להלן תיאורי מעמדי ה"הכנה דרבה" שהתקיימו ברחבי ארה"ק.

בכוחינו להמתיק כל הדינים, כאשר ציוה רביה"ק על הגזירות בשעתו.

בסיום דבריו הנלהבים התפזרו האברכים בין עצי היער, לצעוק מעומק הלב "הצילני מקליפת המן עמלק". בשעה היעודה חזרו האברכים כאשר ההתחדשות ניכרת על פניהם במוחש...

חבורות הבחורים ירושלים

בשנה זו כאשר בירושלים עיה"ק נחוגו ימי "פורים המשולש", זכו חבורות הבחורים בירושלים ל"הכנה דרבה" משולשת כדלהלן.

ליל שישי תרומה זכור

בליל שישי התקבצו כלל בחורי החבורות, קרוב למאתיים בחורי חמד בליעה"ר, בני ישיב"ג וישיב"ק יחד בצוותא בהיכל ביהמ"ד הגדול במא"ש לכינוס הכנה דרבה הראשון במנין. כאשר את פני הבחורים קידמה חוברת מהודרת "איגרת הפורים" בה הובאו כל הסדרים והזמנים של ימי הפורים.

לאחר לגימה המקרבת, שוררו בצוותא ניגוני התעוררות "יבוא עמלק", "קלי למה עזבתני" וכו', הניגונים היו בליווי כלי נגינה כאשר היכל ביהמ"ד שהוחשף הוסיף לאוירת ההתעוררות. לאחר הניגונים חולקו לבחורים קונטרסים של "תפילה לפורים" כאשר כל הציבור אומרים מעומקא דליבא את התפילה לפורים שסיד מוהרנ"ת, לאחמ"כ נשא ראש החבורה הר"ר בנימין פראנק שליט"א 'משא הכנה' מיוחד, בו הקיף באופן נפלא את כל עניני ההכנה הנצרכת לימי הפורים הקדושים כאשר הבחורים שותים את דבריו בצמא.

בסיום דבריו פצחו הכלי-זמר בניגוני פורים כאשר כל הבחורים רוקדים בהלהבות ושמחה עצומה על שמחת יהדותנו ועל הניסים והנפלאות הנמשכים מהימים ההם לזמן הזה. עקב מזג האוויר הגשום הסוער לא התקיימה הנסיעה לפעלד ליל שישי ולאחר ריקודים של כחצי שעה חזרו הבחורים לביתם מלאים וגדושים בהכנה וכיסופים לימי הפורים הקדושים.

סעודה שלישית רבתית - הכנה דרבה

ההתכנסות השניה להכנה דרבה הייתה בסעודה שלישית רבתית, שהתקיימה בהיכל הכולל.

איחוד האברכים הצעירים בי"ש

ביום שני ליל י"א אדר, התכנסו כלל האברכים הצעירים מבי"ש למעמד הכנה דרבה. היתה זו פעילות ראשונה לכל החבורות יחד, מלבד מעמד התייסדות החבורות שהתקיים לפני כחודשיים. וההשתתפות בה מצד האברכים היתה למעלה מהמצופה.

כבר באוטובוס, כאשר עבר במסלול בתוככי העיר בי"ש ליד בתי הכנסת בכל שכונה, הרגישו את האוויר הנח והזך הנושב בין כלליות האברכים, כאשר בכל ביהמ"ד עולה קבוצה נוספת של אברכי החבורות וחיוכם על פניהם, משל בני משפחה המה שנפגשים לאחר שלא התראו זה זמן רב....

המעמד החל בהיכל ציון דן בן יעקב, שם אמרו יחד את התפילה לפורים בהתעוררות נוראה, בצעקות ובכיות, וכן את התיקון הכללי, למשך שעה ארוכה.

משם נסעו אל עבר שדה יער מחוץ ליישוב ממש, בין צרעה ובין אשתאול, על יד קברו של שמשון הגיבור, שמה נתיישבו האברכים בקרחת היער על גבי ספסלים מתקפלים ושרו יחד ניגוני התעוררות מניגוני הפורים, לקבל את אור קדשות הפורים והארת מרדכי.

ההתעוררות הגיע לשיאים כאשר שרו את הניגון המפורסם על המילים "קלי קלי למה עזבתני..." שנתחבר ע"י הרה"ח ר' אברהם ויצהנדרל, והציבור לא רצו להפסיק את השירה, בהוסיפם עוד ניגון ועוד אחד...

לאחר מכן נשא דברים הר"ר נתן בורשטיין, שהלהיב את הציבור בקולו חוצב הלהבות אודות המן עמלק, שיש אצל כל אחד בפרטיות, והוא זה שמכניס ייאוש ועצבות וחלישות הדעת באדם, להפילו מכל הרצונות והכיסופים. והתקוה הגדולה שנתגלה ביום הפורים, ה"ה קדושת רביה"ק שבכוחו אפשר להכניע קליפת המן עמלק. לאחר מכן המשיך אודות גדולת הריקודים שלנו בתמימות ובפשיטות, אשר כחם רב להמתיק את הדינים. כאשר הוא מרחיב לדבר על הגזירה הנוראה השרויה על הקיבוץ הקדוש בעיר עוז לנו אומן, בציון רביה"ק, אשר בדרך הטבע נראה שאין סיכוי להתקבץ שם גם השנה. אולם בכוח הריקודים והמחאת כף בתמימות ופשיטות

הפורים הקדושים - ברהבי ארה"ק

לאחמ"כ נשא דברי פתיחה הר"ר צבי אריה מיימון, כאשר הוא האריך לבאר כי כל מה שהמן עמלק לוטש עיניו על האדם הוא להרחיקו מהצדיק, שכן לאחר שזוכה לכך הרי הוא ניצול ממנו.

לאחריו נשא דברים הר"ר שמעון צבי שפירא, שהאריך בדבריו הנפלאים לבאר בשגב גדולת יום הפורים שבו מתגלה הנקודה הפנימית והעמוקה של היהודי. כאשר הוא מרחיב, כי כל מה שעושים בימים של פורים מצוות היום, ואסיפת הצדקה הנהוגה בישיבות, בכל זאת יש לזכור את גדולת היום ולהשתדל לנצל אותו ככל האפשר.

הבחורים יצאו נרגשים ונלהבים מאד, כאשר בטוחנו כי ההכנה דרבה תשאר חרוטה בלבם כל ימיהם.

חבורות הבחורים בי"ש

ביום שלישי י"א אדר, התקבצו חבורות הבחורים בבי"ש למסיבת הכנה לפורים.

במהלך המסיבה, נשאר דברים הרה"ח ר' אהרן דוד ברוסקי, כאשר במשך יותר משעה הוא ריתק את הבחורים בסיפורי מעשיות וזכרונות מאנ"ש בדורות הקודמים, בעת קראית המגילה ובכל יום הפורים.

לאחר מכן יצאו הבחורים בריקודים נלהבים בליווי כלי שיר, כאשר ר' אהרן דוד בעצמו מנצח על המלאכה ומהנה את הציבור בקולו, והבחורים מתרוממים יחד עמו טפח וטפחיים מעל הקרקע, וכמה מהם אף נחפשים במסכות ומקיימים שאר מילתא דשטותא...

לאחר מכן נשא דברים אורח הכבוד הר"ר בנימין ויצהנדר שליט"א מפטרוני החבורות בבי"ש. כאשר הוא מדגיש בדבריו הנעימים, על הזהירות שיש להקפיד בבין אדם לחבירו גם ביום הפורים.

למחרת ביום רביעי - ליל תענית אסתר, התקיים מעמד "הכנה דרבה", כאשר הבחורים קמו לפנות בוקר בשעה 3.00 ונסעו לשדה ליד העיר ביתר, ולאחר שירה וניגוני התעוררות וקצת דיבורים חמים לעורר את הלבבות בגדולת היום הזה בו אפשר לבוא אל המלך אפילו אשר לא כדת, התפזרו הבחורים בינות לעצי השדה לקיים את עצת ההתבודדות.

לאחר מכן נסעו לקבר רחל, ואמרו יחד את התפילה לפורים בהתלהבות נפלא, ולאחר מכן תפילת שחרית והסליחות בהתעוררות רב.

הבחורים חזרו הביתה נרגשים ומלאים בהכנה ראויה לקראת היום הקדוש.

הזמירות לסעודה שלישית הושרו ברוב חיות והתחדשות ברצון רביה"ק. לאחמ"כ נכנס הפ"ר (פורים רב) הגדול הר"ר יעקב נתן אנשין שליט"א בליווי הגבאי הנאמן כאשר לכבוד השמחה הגיע מלוש בבגדי ישמעאלים. לאחר כמה מילתא דשטותא התחיל הרב דפורים לדבר דיברי חיזוק נפלאים במעלת ימי הפורים והשמחה בנקודות טובות פורים מלשון פירורים כשהקהל יושב ושותה בצמא את הדברים המלהיבים לאחר מכן יצאו הקהל בריקודים נלהבים שארכו זמן רב מתוך שמחה ומחיאית כפיים והמתקת הדינים.

מלווה מלכה - הכנה דרבה

ההתכנסות המשולשת והשלישית הייתה במוצאי שב"ק כאשר כלל הבחורים התקבצו לסעודת מלווה מלכה מפוארת וערוכה בטוב טעם. לאחר שהיטיבו ליבם שרו בצוותא בערגה ובכיסופים את ניגוני מלווה מלכה של אנ"ש הידועים, ולאחמ"כ נשא משא מרכזי האורח החשוב מבני ברק הרה"ח ר' נתן ברנ"ש שפירא שליט"א שהרחיב ופירט את כל ניסי המגילה אמר שהם בעצם מוסתרים בטבע ודייקא שם מתגלה ההסתרה והרחיב גם בהכנה למצות היום מגילה מתנות לא. משלוח מ. וסעודת פורים, השיכרות וכן ללמוד ביום הפורים ולשמוח. בסיום דבריו ברכו ברהמ"ז, ולאחמ"כ יצאו הבחורים לפעלד להתבודדות. על אף הקור המקפיא יצאו עשרות עשרות בחורי חמד כאשר בדרך שרו ונגנו ניגוני התעוררות וכן למדו שיר חדש שהולחן על דברי רביה"ק "ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל". בשדה התפזרו הבחורים כאשר זעקוניהם נשמעים בכל הפעלד בתחינה וכיסופים לקדושת הפורים ולהנצל מקלי המן עמלק. לאחר ההתבודדות פצחו בריקוד של שמחה והודאה, לא פלא שרנ"ת אמר שעברו ימי הפורים הק' בהתרוממות והתעלות לאחר הכנה משולשת כזו.

חבורות ישיב"ג החסידיות

בליל שישי פרשת תרומה התקיים מעמד הכנה דרבה לבחורי החבורות מהישיבות הגדולות החסידיות,

לרגל המעמד המיוחד הקדימו את שעת ההתכנסות ובשעה היעודה כבר היה היכל ביהמ"ד "אור אברהם" מלא על גדותיו בהשתתפות של קרוב לשבעים בחורים.

לאחר לגימה המקרבת, החלו לשיר ניגוני התעוררות ודבקות של פורים, תיכף נסחפו הבחורים לתוך האוירה המרוממת ושרו יחד בהתעוררות נפלאה למשך שעה ארוכה.

חבורת האברכים הצעירים שכונת רמה ב' בית שמש

פעילויות והתאספות לחיזוק האברכים הצעירים.

בחדש כסליו האחרון זכינו שהחבורה התחדש שוב בפנים חדשות לגמרי וביתר שאת ובהצלחה מרובה בס"ד, במבצע בזק מיוחד, עודכנו מחדש האברכים הצעירים בביהמ"ד נחלת חן על התחדשות החבורה, והיא עברה לתוך חדר במבנה ביהמ"ד עצמו, כן הובא המשפיע המיוחד ר' אברהם שמואל קורנבליט שליט"א הידוע בשיחותיו המלהיבות והמעוררות במיוחד לשמש כראש החבורה.

בסייעתא דשמיא עצומה, תודות לפעילים המסורים, הוצת האש, והבערה ללהב יצאה, כאשר בשדה קוצים הכה החבורה גל של התחדשות בין החברים.

מידי שבוע מגיעים האברכים במאור פנים, מתיישבים ליד השולחנות הערוכים ושומעים בשקיקה את ה"דיבורים". כאשר פעם זה ר' אברהם שמואל קורנבליט ופעם זה ר' מרדכי שלום רוזנפלד זה בכה וזה בכה הוא מהצד הזה והוא מהצד האחר, הצד השווה שהתעוררות והחמימות מורגש היטב באוויר הנח והזך, הצלול והחדש בחבורה.

כמו"כ משתתף בקביעות בחבורה ר' נחמן ישראל טורץ ומשמש כגדול העומד המכה ואומר לו גדל.

קיום החבורה משפיע גם על התפילות בביהמ"ד שניכרת בהן ההתחדשות והגיבוש בין האברכים הצעירים, והחבורה משפיעה את אורה כל השבוע.

ניצחתי ואנצח אמר רבינו ז"ל, חבורה כפי שרק תהיה, אם רק תימשך בקביעות ובתמידות תביא תועלת יותר מכפי שאנו חושבים, ולבסוף היא תביא גם את התוצאות הרצויות כפי שעלה במחשבה תחילה בס"ד.

בתקוה ובברכה שחפץ ה' בידינו יצליח. וההתחדשות המופלאה תימשך עוד ועוד ואור ה' תיגע ותכוה לעוד ועוד עד שמלא הארץ דעה במהרה בימינו.

חבורת האברכים בביהמ"ד ברסלב נחלת חן הוקמה לפני כ 9 שנים, ואם תמציי לומר, זוהי החבורה של האברכים הצעירים הוותיקה ביותר בעיר ב"ש.

חבורה זו עברה הרבה שינויי זמן ומקום במשך השנים, אך תמיד שמרה על היותה "חבורת האברכים הצעירים" בשכונה. ואף הרבה בוגרים שכבר עברו לגור בשכונות אחרים או שכבר עברו את גיל החבורה זכו להחזיק או להסתופף בצל חבורה זו. ורישומיה עדיין ניכרת.

אם ברצוננו לעלות עלי גיליון את קורות החבורה של כל תקופה, נצטרך לכתוב מגילה שלמה. היו תקופות שהביאו בכל שבוע דרשן אחר מכלל משפיעי אנ"ש בארץ ישראל, כאשר האברכים גומעים בשקיקה בכל שבוע דיבורים חדשים מנקודת חבר אחרת. תקופה אחרת היה משפיע קבוע מידי שבוע.

עד לפני 3 שנים היה הרה"ח ר' צבי ליברמנש שליט"א מוסר מידי שבוע שיחה נפלאה, שהיה מושך אברכים רבים גם משכונות אחרות.

בשנה הראשונה של הקמת החבורה היה ר' יעקב נתן אנשין מגיע מדי שבוע להשקות מפנינו המופלאים, כאשר בכך בעצם התמסד החבורה כראוי.

תקופות רבות התקיימה החבורה במתכונת שיחת חברים לבית בין החברים. כאשר השיחת חברים התפתחה לפעמים רבות לגילויי לב של ממש בין החברים, מה שהוסיף אף על הקירבה והקשר החם בין החברים וכך זה הפך ל"חבורה" אמיתית ורצויה.

מפעם לפעם יצאו חברי החבורה יחד להשתטח על קברי הצדיקים, כ 2 פעמים מתוכם זכינו לנסוע בצוותא לקבר האבות בחברון ולהתחמם שם לאורם ולאור החברים המתגבשים ביותר בשעת נסיעה. באחד השנים חלקו שי מיוחד לכל חברי החבורה, הספר "הציון הקדוש" - "במשנת ברסלב" כהכנה הרבה לקראת דעם רבינ'ס ראש השנה.

תקופה מסויימת היתה החבורה מיועדת דווקא לאברכים הצעירים המתגוררים בשכונת רמה ב', אך ברבות הזמן נהיה החבורה כעין מאסף לכל המחנות, כאשר אברכים מכל השכונות שזוכים ללמוד בכולל של ר' מנחם קירשבוים בביהמ"ד נחלת חן הגיעו לחבורה מיד אחר הכולל כדי לסיים את היום עם דיבורים מרביה"ק.

הכלל היוצא שבמשך שנים רבות זכינו להרבה דיבורים התחדשויות

החבורה מתקיימת
ביום שני
בשעה 8.30 בערב
בביהמ"ד "נחלת חן"
בית שמש

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

לידידנו ותומכינו היקרים לרגל השמחה במעונם

להולדת הבנים

ר' אשר אנגל, בי"ש

ר' נתן ברלב, בי"ש

ר' צבי יוסף ואסילסקי, ירושלים

ר' חיים מאיר טננבוים, בי"ש

ר' יצחק טנצמן, ירושלים

ר' חיים זאב ליברמנש, בי"ש

ר' אלעזר מנחם מנדל פיינ, ירושלים

ר' נחמן מנשה רוזנבלט, בי"ש

ר' נתנאל רוזנר, בי"ש

ר' אייזיק שפירא, ירושלים

ר' נתן שפירא, ירושלים

להולדת הבנות

ר' יהודה אייזנבאך, ירושלים

ר' אברהם דוד אנשין, בי"ש

ר' ישראל יצחק ברוין, ירושלים

ר' זאב גלבך, בי"ש

ר' אלימלך קיניג, ירושלים

ר' נחמן יוסף שטיצר, בני ברק

לנישואי צאצאיהם

ר' נתן בורשטיין, ירושלים

ר' אליעזר גולדמן, בי"ש

ר' נחמן פלברבוים, בי"ש

ר' שמחה פרלשטיין, בי"ש

ר' אהרן יוסף קעניג, בי"ש

ר' רחמים נמני, בני ברק

ר' דוד רבינוביץ, ירושלים

לאירועי הצאצאים

ר' שמואל יצחק בינדר, בני ברק

ר' מאיר גוטליב, בי"ש

ר' יצחק ישעי גוטליב, בי"ש

ר' מאיר גולדמן, בי"ש

ר' יצחק גלאזר, צפת

ר' יונה ליב הורביץ, ביתר

ר' נפתלי הרשקוביץ, ירושלים

ר' ארי צבי וולך, בני ברק

ר' יעקב וינרב, בי"ש

ר' יוסף חשין, בי"ש

ר' ישראל נחמן טורץ, בי"ש

ר' נחמן כהן, ירושלים
ר' בנימין פראנק, ירושלים
ר' אלכסנדר פראנק, בי"ש
ר' פנחס נחמן קנפלמכר, ירושלים

ר' יוסף צבי קעניג, בי"ש

להיכנס בנם לעוה"מ

ר' יהודה אייזנבאך, ירושלים

ר' נתן נחמיה אנשין, בי"ש

ר' נפתלי הרשקוביץ, ירושלים

ר' יחיאל יהודה חשין, ירושלים

ר' יוסף ליבוביץ, בי"ש

ר' נחמן ליפשיץ, ירושלים

ר' צבי נחמן מנדליאל, בני ברק

ר' אלישע גבריאלי נוימן, ירושלים

ר' אשר מאיר סטאל, בי"ש

ר' פנחס נחמן קנפלמכר, ירושלים

ר' אברהם שפירא, בי"ש

לנישואיהם בשעתומ"צ

ר' נחמן גולדמן, ירושלים

ר' שמעון רבינוביץ, ירושלים

יה"ר שיזכו לרוות מלא חפניים נחת דקדושה מכל יו"ח בדרכו הסלולה של רביה"ק
המסורה לנו מדור דור, לגדלם ולחנכם לתורה ולחופה ולמעש"ט, לבנות בית נאמן
בישראל על אדני התורה והיראה לתפארת כרם בית ישראל ולתפארת שם רביה"ק,
מתוך הרחבת הדעת וסייעתא דשמיא בכל מעשי ידיהם אמן

זמני ומיקום החבורות השבועיות

אומן

יום חמישי | בשעה 6.00

מצפה אומן, בבית משפחת שפירא
אחראי: ר' שמואל שפירא

אלעד

יום שני | 7:45 בערב

בביהמ"ד חסידים
שיחת חברים ע"פ שיחות הר"ן
אחראי: ר' יעקב ירבלום הי"ו
05271-35144

ביתר

יום שני | 9:00 בערב

בביהמ"ד עטרת הנחל
שיחת חברים בספר השתפכות הנפש
אחראי: ר' יחיאל מיכל ברנד הי"ו
05832-08001

יום רביעי | 9:15 בערב

בביהמ"ד מקור הנחל
שיחה שבועית
אחראי: ר' דוב הלפרין הי"ו
05832-38831

בית שמש

רמה ב'

יום שני | 8:30

באולם שעי"ב ביהמ"ד "נחלת חן"
ראש החבורה הר"ר א. ש. קורנבליט
שיחה שבועית
אחראי: ר' נפתלי רוזנפלד הי"ו
05485-96274

יום שני | 9:30

בביהמ"ד "נחלת חן"
שיחת חברים בספר חיי מוהר"ן
אחראי: ר' שלמה שישא הי"ו
05041-02203

יום שלישי | אחר מעריב

בביהמ"ד "נחלת חן"
שיחת חברים בספר חיי מוהר"ן
אחראי: ר' יהודה נמני הי"ו
05484-86872

ליל שישי | אחר מעריב

בת"ת ברסלב
שיחת חברים בספר עלים לתרופה
אחראי: ר' שמעון פוקס הי"ו
05567-22659

ליל שישי | אחר מעריב

בבית אחד החברים
שירה וזמרה
אחראי: ר' אליהו ירבלום הי"ו
05276-78143

קרית חסידים

יום רביעי | 9:30

בביהמ"ד "אור נתן"
שיחת חברים בספר שיחות הר"ן -
בלשה"ק
אחראי: ר' מרדכי סביצקי הי"ו
05832-70692

קריה

יום שני | בשעה 7:40

בעז"נ דביהמ"ד ברסלב
שיחה שבועית
אחראי: ר' אורי פרידברג הי"ו
05484-01927

קנה בושם

יום שני | 8:10

בעז"נ דביהמ"ד ברסלב
שיחת חברים בספר ליקוטי עצות
אחראי: ר' מרדכי שלום רוזנפלד הי"ו
05331-27363

יום שני | אחר מעריב

בביהמ"ד "אנשי הצדיק"
שיחת חברים בספר חיי מוהר"ן
(בלשה"ק)
אחראי: ר' דוד שמואל ניסנבוים הי"ו
05484-91687

יום רביעי | אחר מעריב

בבית אחד החברים
שיחת חברים בספר משיבת נפש -
בלשה"ק
אחראי: ר' יהודה חנון הי"ו
05331-45325

יום רביעי | 7:15

בביהמ"ד ברסלב קנה בושם
שיחת חברים בספר שיחות הר"ן
אחראי: ר' חיים ציציק הי"ו
05484-85412

רמה ג'

יום רביעי | 9:00

בבית אחד החברים
שיחת חברים בספר שיחות הר"ן
אחראי: ר' אלחנן קירשבוים הי"ו
05832-32948

בני ברק

יום רביעי | אחר מעריב

ביהמ"ד הגדול דחסידי ברסלב רח'
אלשיך 5
שיחה שבועית
אחראי: ר' שמואל גלבך הי"ו
050-415-3581

יום שלישי | בשעה 3.00

שיחת חברים
ביהמ"ד הגדול דחסידי ברסלב בני ברק,
רח' אלשיך 5 למעלה על הגג
אחראי: ר' שלמה הירש הי"ו
05485.03354

ברכפלד

יום שלישי | 7:30 בערב

בבית החברים
אחראי: ר' שמואל קלצקי הי"ו
05331-88316

הר יונה

יום חמישי | 8:30

ביהמ"ד נחלת הצדיק
שיחת חברים בספר השתפכות
הנפש
אחראי: ר' נחמן מלמד הי"ו
05484-10520

ירושלים

יום ראשון | אחר מעריב

עז"נ הישן
ראש החבורה: הר"ר יעקב נתן אנשין
ללכת עם תורה
אחראי: ר' י. י. ברוין הי"ו
05331-42207

יום שני | 3:00 אחה"צ

ביהמ"ד "אור הצדיק"
רח' בית ישראל 23
שיחת חברים בטעם זקנים
ע"פ שיש שרפי קודש' החדש
אחראי: 02-5712493

יום שני | אחר מעריב

בבית הר"ר אליעזר קירשבוים
ראש החבורה: הר"ר שמעון צבי שפירא
שיחה שבועית
אחראי: ר' ש. נ. גודלסקי הי"ו
05276-04839

יום שלישי | 7:15

בית צבי
ניגונים מדורות הקודמים
אחראי: ר' משה לייב פלטינק הי"ו
05832-28291

יום שלישי | 3.00 אחה"צ

עז"נ הישן
ראש החבורה: הר"ר נתן יוסף בורשטיין
שיחה שבועית
אחראי: ר' א. מ. מנדל פיין הי"ו
05832-91352

יום שלישי | אחר מעריב

עז"נ הישן
שיחת חברים
אחראי: ר' אהרן גרומן הי"ו
05276-80057

יום שלישי | 1.45 בצהריים

ביהמ"ד ברסלב
רח' יוסף בן מתתיהו
אחראי: ר' אפרים בידרמן הי"ו
05331-20546

יום רביעי | אחר מעריב

בית צבי
ראש החבורה: הרה"ח ר' מאיר קרלכך
שיחה שבועית
אחראי: ר' נ. פראנק הי"ו
05276-40892

יום רביעי | אחר מעריב

בבית החברים
שיחת חברים
אחראי: ר' נחמיה חשין הי"ו
05276-27299

יום רביעי | אחר מעריב

עז"נ הישן
ראש החבורה: הר"ר ראובן שיף
שיחה שבועית
אחראי: ר' א. י. בלום הי"ו
05485-61903

יום רביעי | 9:30

היכל הכולל
שיחת חברים עם הר"ר מתיא אנשין
אחראי: ר' מרדכי שפירא הי"ו
05832-56322

יום רביעי | 8:30

ביהמ"ד ברסלב "אוהל יעקב" גב"ש
עפ"י תורה הזמנית
אחראי: ר' נתן מאיר פירר
05484-92765

ליל שישי | 9:00

בביהמ"ד "אור אברהם"
שיחת חברים באנגלית
אחראי: הר"ר אליעזר סאוויצקי
05484-79270

מוצאי שבת | 1/4 לאחר ר"ת

בבית ר' רפאל ויסקי הי"ו
סעודת מלו"מ עם שיחה שבועית
אחראי: ר' משה בנימין אנשין הי"ו
05041-40093

צפת

יום רביעי | 7:30 בערב

בביהמ"ד "פאר הנצח"
ניגונים ושיחה
אחראי: ר' שמחה פלכרבוים הי"ו
05331-44862

אברך יקר! בא והצטרף לחבורה שבועית המתאימה
לך, לתועלתך ולתועלת כולנו